

Szerkesztőség kiadó- hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Bar- tholomaeus Páp. (Brassai-utca) Ramasetter Róbert

Telefon: Szerkesztői és kiadóhivatal - II. sz. N. Sz. -

Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez cím- zásolók. Kéziratokat nem adjuk vissza.

ÚJ KELELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — 630
Félévre — 400
Negyedévre — 240
Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 1-30

1925 október 26 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 244 szám

5686. Marchesvan 8

A német nemzeti párt nem akarja ratifikálni a locarnoi egyezményt

Berlin, október 24. A német politikai helyzet mára a nemzeti párt nagyrésznél állásfoglalása miatt rendkívül kiéleződött. A kormány, mely a német szövetséges államok kormányelnökeivel együtt, egyhangulag elfogadta a locarnoi szerződést, ragaszkodik annak megszavatásához. A kormánytöbbségben résztvevő német nemzeti párt viszont mára egy határozatot fogadott el, amely szerint a biztonsági szerződést mai formájában visszautasítja. A pártnak a kormányban résztvevő tagjai Schiele belügyminiszter, Schlieben pénzügyminiszter és Neuhaus gazdasági miniszter így kénytelenek lesznek rövidesen lemondani. A kormány könnyen kiegészíthetné többségét baloldal felé, de a baloldali pártok szintén ragaszkodnak ahhoz, hogy a német nemzetieket a felelősség vállalására kényszerítsék és nem hajlandók helyettesíteni őket a szerződés megszavazásában. A kormány számára így csak az a két lehetőség marad fenn, hogy vagy feloszlatja a birodalmi gyűlést és új többséggel ratifikáltatja a szerződéseket, vagy a baloldali pártok képviselőivel egészíti ki magát és ezekkel szavaztatja meg a locarnoi határozatokat. Beavatott forrásból nyert hírek szerint a kormány valószínűleg az első lehetőséget választja, mert meg van győződve, hogy a választásokból egységes nagy többséggel kerül ki.

Berlin, október 24. A „Berliner Tagblatt“ értesülése szerint a szövetségi katonai ellenőrző bizottságot, mely a német lefegyverzés ellenőrzése közben annyi konfliktusnak volt az okozója, 1926 január elsejéig végleg feloszlatják.

Hivatalnok-kormány alakításáról tárgyal Masaryk köztársasági elnök

Prága, október 24. Az „Obzor“ jelenti: Svehla miniszterelnök néhány napon belül benyújtja a köztársaság elnökének az összkormány lemondását, amit az elnök el fog fogadni és ideiglenesen, az új kormány megalakulásáig, megbizta a minisztereket az ügyek továbbvitelével.

A köztársaság elnöke Prágába hívta Cerny volt miniszterelnököt, Morvaország tartományi főnökét és Englis volt pénzügyminisztert, akikkel tárgyalásokat folytat egy hivatalnokkormány megalakításáról az esetre, ha a választások után a parlament mai többségére támaszkodó parlamentáris kormány nem alakulhat meg. A hivatalnokkormány elnöke Cerny lesz.

Megválasztották a keresztény liga nemzetvédelmi tanácsának vezetését

Bukarest, október 24. A keresztény liga nemzetvédelmi tanácsa tegnap ülést tartott s a következőket választották meg a vezetésébe: Dr. Ciordea, a kolozvári kereskedelmi akadémia igazgatóját, dr. Taran temesvári orvost és Corneliu Zelea Codreanu.

November elsejéig el kell készíteni az állampolgársági lajstromokat

Bukarest, október 24. A belügyminisztérium körrendeletet küldött a csatolt területek prefektusaihoz, hogy november 1-éig feltétlenül készítsék el az állampolgársági lajstromokat.

Lemond a francia pénzügyminiszter

Bukarest, október 24. Párisból érkezett jelentés szerint Caillaux pénzügyminiszter állása meg-ingott. A jövő héten előreláthatólag lemond. Utódja valószínűleg Loucheur lesz.

A lengyel Dreyfuss-pör

A múlt év szeptemberében a lengyel állam elnöke látogatába ment Lembergbe. Katonai pompa és rendőri biztonsági gyűrűje vette körül, az utvonalon pedig kordon és szuronyfal mögött a látványosságra éhes városi nép. És egy utcasarkon, az ujjongó tömeg közül petárdát vetett valaki az államfő kocsija felé. A bomba a kocsii falának ütődött, lehullott és egy kapitány lovának patkója alatt ártalmatlanul füstölgött. Valami hiba volt a mechanizmusában, vagy a töltelékben, szerencsés hiba, mert nem ért célt.

Nagy zűrzavar és kavarodás. Mint amikor hevesebb tüntetések alkalmával a vezénylő tiszt kommandója nyomán megropognak a fegyverek, úgy futott mindenki a színhelyről. És a rohanók közül elfogtak egy sovány, szemüveges fiút, akire egy nő hisztériás izgalomban rámondta: ő volt, azt hiszem, ő dobta abombát! Azt hiszem ő volt.

És ez elegendő volt ahhoz, hogy lefogják, hogy meggyőzték, hogy pofozzák, hogy provokációkkal vallomásra puhítani igyekezzenek egy huszonnégy éves zsidó diákot, az egyetemi ifjúságnak azt a megejtő típusát, amelyet Herzl lelke termel szerte a világban. Amikor testi fenyegetéssel és lelki terrortal nem tudtak célt érni Steigerrrel, jegyzőkönyvet hamisítottak az- zal az állítólagos vallomással, hogy a bombavetés előtt kijózanodott a cionizmusból (a cionista képviselők ugyanis a köztársasági elnökre adták szavazatukat és így érthetetlen lett volna, hogy egy cionista kövessen el merényletet el- lene), megelégedte a zsidó nacionalizmust és internacionalista lett. És ezzel a lengbergi rend- őrség már meg is találta a bombavetés lélek- tani nyitját. Aki internacionalista, az rendsze- rint bombákat hord a mellényzsebében, hogy ünnepi alkalmakkor velük a köztársasági elnök felé rakétázzon.

Ez a kriminológiai elgondolás azonban szertefoszlott az ügyészségen. Ilyen bárgyusa- got mégsem lehet a bíróság és egy ország köz- véleménye elé terjeszteni. De Steigert minden- képen vádolni kellett államellenességgel, mert így akarta ezt egy antiszemita maffia. Steige- ren kellett beigazolódnia a zsidóság hűtlensé- gének, Steigernnek kellett nagyra hízolnia azt a szélsőséges és szertelen nacionalizmust, amely elvadult és gyűlölködő fantáziájá- ban zsidó hullahegyek ormán akarja kitűzni a nemzeti lobogót.

És ekkor a hisztériás, a zsidó hitről más vallásúvá lett öreg táncosnő, az ügyész előtt már nem hitte, hanem tudta, az ügyész bizony- sággal tudta, hogy Steiger volt a bombavető. Es amíg ez a nő eljutott odáig, addig az anti- szemiták testületei dédelgették, mint nagy primadonnát nagy művészi esemény után, vi- rágokkal halmozták el és a renegát kis zsidó asszonyban a lengyel ügy nagy hősnőjét ünne- pelte a sajtó és az antiszemita közélet minden más fóruma. Mérgekkel telített légmentes terem- tettek, ami ránehezedett az igazságszolgá- tásra is. Steiger tavaly ősz óta pedig tömlőben sinylődik.

És miközben a szerencsétlen diákot in- quizi- ciós eszközökkel kinozták és nyomorították, az in- quizitorok és uraik már tudták, hogy a merénylő, egy Olschansky nevű terrorista oda- át van Németországon, ahol közhatóság előtt több ízben be is vallotta, hogy a lengyel köz- társaság elnökét ő akarta meggyilkolni. Bizo- nyos, hogy a lengbergi rendőrség tudta róla, hiszen Olschansky szökését tudatosan elő is se- gitette. Most már tudjuk, hogy tisztára és egyedül azért, hogy az antiszemita terrornak engedjen.

Itt kezd a Steiger-ügy veszedelmesen ha- sonlítani a Dreyfuss-pörhöz, amelynek hullámai ugyancsak átcsaptak német területre. A porosz Landtagban dr. Badt képviselő, miniszteri ta- nácsos, tegnap interpellált a Németországban menedékhelyet élvező Olschansky ügyében, aki szabadlábban olvassa a lapokban, hogy a zsidó Steigert vonják felelősségre azért a bűnért, amiért neki kellene felelnie. Történeti érdek- sége van az interpelláció indokolásának, amely így szól:

„Szükségesnek tartottam, már jogász ok- ból is bejegyezni interpellációm, amikor a la- pokból értesültem, hogy a lengbergi Steiger diák bűncselekménye mellett hatvankét tanút vonultatnak föl, holott Olschansky ellen a nyomozás egyetlen lépést sem tett. Németország érdeke, hogy a vi- lág erről tudomást szerezzen, nehogy megismét- lődjék ugyanaz, ami a Dreyfuss-esetben tör- tént, hogy egy német hatóság, amely pon- tosan ismerte a tényállást és amelynek ve- zetősége birtokában volt a Dreyfuss ártat- lanságát bebizonyító adatoknak, szótlannul hősé- végig Dreyfuss meghurcoltatását és nem hozá- totta rendelkezésre az igazságra fényt derítő do- kumentumokat.

Lengyelország józan közvéleménye is Drey- fuss-pert lát a Steiger esetében. A Steiger-per- nek a német képviselő interpellációjának anyá- gán kívül is számos érintkezési pontja van a három évtized előtti Dreyfuss-perrel.

Akkoriban is szélső nacionalizmus élesztette a gyűlölködők parazsát, de Alfred Dreyfussra nem az internacionalizmus bélyegét süttették, hanem azt mondták a vagyoniilag független, Elizából repatriált gyáros fiára, hogy német nacionalista. Párisban éppen olyan jól tudták, hogy a német követségről ellopott bordereau- nak Eszterházy volt a szerzője, mint ahogy Lembergben tudták, hogy a bombát az ukrán Olschansky hajította a köztársaság elnökére. És amilyen szájtépő és öklöző stílusban lázított akkoriban a „Libre Parole“, ugyanúgy igyek- szik a lengyel antiszemita sajtó a gyűlölködés miazmáit lehelni a lelkekre.

Csak egyben van különbség. Dreyfuss eseté- ben nem zsidók szállottak síkra: Piquart ezre- des és Zola Emil, akiknek tisztánlátását nem tudták elhomályosítani antiszemita filozófusok és igazságérzetüket nem tudta besötétíteni egy elvakultságból táplálkozó áramlat viharfelhője. Dreyfussért nem a népi kapcsolatok és a sze- retet szentsége, hanem az igazság nevében ál- lottak ki. A küzdelem az igazságért folyt, egyedül ezért, nem emberekért, nem népi sor- sokért, egysesegedül az eszméért.

Valami megszégyenítő volt abban az álsze- méremben, ahogy a zsidóság, mint zárt tömeg akkoriban sorsára hagyta a kapitányt, ahogy a zsidók elérzékenyedtek a jeleneten, amikor az elitét tiszt a párisi Marsmezőn éltette Francia- országot és a hadsereget akkor is, amikor le- tépték vállrojtjait; sok megszégyenítő volt eb- ben az olcsó könnyhullajtásban, mert nem követte nyomon sem komoly akció, sem a fel- háborodás forgószéle, amely feltétlenül tisztulást hozott volna nyomban és nem évek múltán, amikor az Ördögziget levegője a harminc- nyolc éves ember életerejét megaszalta.

A helyzet e részben más Steigernél. Benne nemcsak az igazságot védik, hanem a megbán- tott népi önzéretet. Egy nyílthomlokú nép harca ez a gyűlölködés ördögfiájával. És a védők mind egy szál — zsidók, Cionisták és nemi- onisták. Nagyhirű, az asszimilációs politikáért exponált politikus-üggyvédek siettek a cionista

diák védelmére és zsidók követelik a megtorlást — az igazi bűnösök ellen.

„La verité est en masche“ — mondta Emile Zola. Az igazság utban van most is és a Steiger-perbe már a külföld is beleszól. Utban van és gyorsabban jön, mint a harminc év előtti perben, ahol érettünk küzdöttünk — nélkülünk. Ezuttal mi magunk küzdünk önmagunkért és ezért felemelőbb, emberibb és igazságosabb a Steiger diák igazsága.

Pirandello, a fiatal ördög

Molnár Ferenc, aki jelenleg Berlinben tartózkodik, Pirandelloval, a híres olasz színműróval beszélgetést folytatott. Az érdekes beszélgetést, melyet Molnár Ferenc maga örökített meg, itt adjuk:

Itt vendégszerepel társulatával, olaszul, a berlini állami színházban. (Mint szerzőigazgató és rendező.) Tegnapelőtt a közönség tapsaira megjelent a függöny előtt az első felvonás után. Meghajolt, azzal rögtön odafordult ahhoz a páholyhoz, amelyben Reinhardt ült és beszédet intézett hozzá. Szerényen megköszönte neki, hogy a darabjait előadta és rendezte. A publikum percekig tapsolt.

Tegnap Reinhardtnál vacsoráztam. Asztal-bontás után megtisztelt azzal, hogy egy sarokba ült velem és sokat beszélt az életéről, önmagáról. Egy boldog öreg ember. Az olasz diplomácia fényesen fogadta Berlinben. A nagykövet estélyt adott a tiszteletére, meghívta a német direktorokat, a színészeket, a kormányt, a többi diplomatákat. Amerre jár kis csapatával a világon, hazája kormányának gondja, szeretete kíséri. A nagykövetek egyengetik az utját, vendégelik meg a direktoraikat, a kiadóit, a színészeit.

— Azért vagyok tekintély, — mondja — mert ilyen fehér szakállam van.

Megrángatja hegyes, fehér szakállát, nevetve mondja:

— Belül fiatal ördög vagyok...

És megvillantja a szemét, tréfás, kedves ördög-grimaszt csinál. Szívűl nevet, mint egy gyerek. Furcsa szeme van, olyan, amiről annyit hallottam, de sohse láttam még: félszeme sir, félszeme nevet. Ha nyugodt az arca, — ami ritkaság — akkor kancsalit egy kicsit.

Régi jó magyar szokás szerint meg kell állapítanom: Rákosi Jenőhöz és Porzolt Kálmánhoz hasonlít. De, hogy úgy mondjam: Anatole France-on keresztül hasonlít hozzájuk. Ha ezt a három fotográf-jelmezt egymásra téve kopirozná az ember, meg vagyok győződve: Pirandellóról egész jó arcképet lehetne előállítani. Egyébként: kis karcsú öreg ur; kopasz.

Beszélgetés közben néhány kérdés:

— Boldog?

A válasz nagyon egyszerű:

— Igen.

— Mikor dolgozik?

— Korán reggel.

— Szereti az alkoholt?

— Nem.

— Cigaretta?

— Naponta hetven. Néha több. És mindig, jó vagy rossz. Csak szivni, szivni! Otthon a színházban is szivok, folyton. Itt, a szigorú Berlinben is megengedte a tüzoltóság, hogy a színpadon folyton cigarettázam. A színpadon élek. Szenvedélyesen szeretek ott dolgozni, a helyszínén a díszletek, a színészek, a villanylámpák közt. Boldogság a darabjaimat rendezni!

— Szeretik a színészei?

— Azt hiszem, igen. Velük élek, együtt dolgozunk, együtt tanulunk, most együtt vándorolunk a világban, egyik városból a másikba.

— Bécsbe? Budapestre?

— Nagyon szeretnék. De nem én intézem az adminisztrációját ennek a turnénak. Nagybecsülöm a magyar színpadi irodalmat; tudom, milyen gyönyörű színpadi kulturájuk van... Nagyon szeretnék Bécsből odamenni.

— Kit becsül legtöbbre az új olasz drámaírók közül?

Főlemmel a balkeze hüvelykujját, mint aki felsorolásba kezd.

— Bocssáson meg, — mondom — egy nevet mondjon. Ez érdekelné a legjobban.

Habozás nélkül felel:

— De Stefani. Ismeri?

— Véletlenül személyesen is — felelem — nekünk jó barátunk, a budapesti Nemzeti Szín-

ház fogja játszani egy darabját.

— A „Messinai vargát“?

— Agy tudom.

— Nagyon szép darab. Én rábeszéltem az olasz előadás után, hogy változtassa meg. El is fogadta a tanácsaimat, átdolgozta. Nagyszerű író.

Mindzett kedvesen, szerényen, fűrgén, vidáman mondja. Az arca és a keze egy pillanatra sem nyugszik. A kezének ezer olyan villámgyors, újfajta mozdulata van, ami szinte kápráztat. Kifordítja a tenyerét, a hüvelykujját forgatja, minden mondatát — nincs rá más szó — szellemes kézmozdulattal magyarázza, néha csufolja, néha dicséri. A szeme szikrázik a fiatalságtól, a nyugtalan temperamentumtól, az őszinte és tisztességes örömtől mikor a munkáiról és a sikereiről beszél. Örül a munkáinak és a sikereinek, nem tagadja. Pontosan meghatározza: úgy beszél a munkáiról, mintha nem ő, hanem a kedves írója írta volna. Néha kicsit meg-

nedvesedik a szeme mosolygás közben, ilyenkor a tragikus szeme uralkodik a komikus szeme fölött. Nem vigyáz magára, nem pózol, szinte tulságosan mozgékony, túlfűtött, pattogó, gyakran emlékeztet a vadul nekiinduló repülőgépmotorra. Ilyenkor igazán fiatal ördög. És modorán, viselkedésén mindezek dacára letörölhetetlenül és felejtethetetlenül lebeg annak az emléke, hogy leányiskolai tanár volt. Még ma is úgy néz a köréje sereglő társaságra, mintha csupa fiatal leányra nézne. A két furcsa szemét már úgy beigazította a leányiskola erre a szinte gyönyörködő, gyöngéd, szimpatizálóan gunyoros, finoman évődő tekintetre, hogy most már kedves marad amíg, él.

— Tudja, hogy szólitanak itt engem? — kérdi.

— Hogy?

— „Herr Professor.“

Határozottan nem az, amit ez a német megszólítás jelent. Neki van igazsága: fiatal ördög.

A 4. görög hadtest bevonult Bulgáriába

Elfoglalta Morgopol és Sinovo községeket. Párisban a nagykövetek tanácsa rendkívüli ülésre ült össze. Bratianu táviratilag kért jelentést szófiai követünktől

(Bucuresti-Bukarest, október 23. Az Új Kelet tudósítójától.) A külügyminisztérium hivatalos kommunikét tett közzé a görög-bolgár konfliktussal kapcsolatban. Sajnákozását fejezi ki Románia nevében a történelem felett és bejelenti, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel oda fog hatni, hogy a konfliktus békés megoldást nyerjen.

A görög-bolgár konfliktus ügyéről egyébként a következő újabb jelentések számolnak be:

Megegyezik az az általános politikai vélemény, hogy a konfliktust Pangelos tábornok szántszándékkal mérgezte el, hogy felhasználja az alkalmat és a zavaros helyzetben ismét visszaállítsa a monarchiát Görögországban.

Szalónikiban az izgalom óriási. Az ott állomásozó hatodik hadtest parancsot kapott, hogy álljon uttrakészen.

A negyedik görög hadtest utasítást kapott, hogy vonuljon be Bulgária területére. Eddig Morgopol és Sinovo helyiségeket foglalták el. Görög repülőgépek a Devalino-hídat bombákkal teljesen szétzúzták.

Párisból érkezett jelentés szerint a görög-bolgár konfliktus ügyében tegnap ülést tartott a nagykövetek tanácsa, amelyen elhatározták, hogy felszólítják mindkét ország kormányát,

hogy szüntessék be az ellenségeskedést, mindaddig, amíg a Népszövetség ebben az ügyben meghozza határozatát.

Bukarest, október 24. (Rapid.) Görögország bukaresti meghatalmazott minisztere intervjuot adott az „Adeverul“-nak, amelyben kifejti, hogy Görögország a legőszintébb békevágtyól van áthatva. Az a meggyőződése, hogy sikerülni fog a konfliktust békésen elintézni. Görögország csak arra fog vigyázni, hogy presztizsén ne essék csorba. Egyidejűleg Bulgária bukaresti meghatalmazott minisztere kihallgatáson jelent meg Duca külügyminiszternél, akivel hosszabban tárgyalt a bulgár-görög konfliktus ügyében.

Értesülésünk szerint Bratianu Jonel táviratilag értesítette Langa Rascanut, Románia szófiai meghatalmazott miniszterét, hogy rövid időn belül küldjenek kimerítő jelentést a konfliktus állásáról.

Duca külügyminiszter intervjuot adott, melyben kijelenti, hogy nem szabad olyan nagy jelentőséget tulajdonítani a két ország között keletkezett konfliktusnak, mert az határci-densnél nem egyéb. Románia és Jugoszlávia egyébként együttesen megteszik a szükséges lépéseket, hogy a konfliktus békés megoldást nyerjen.

II. Vilmos volt német császár nyilatkozata

a sárga és bolsevik veszedelemtől
Követeli, hogy adják vissza Németország fegyvereit

(London, okt. 24. Az Új Kelet tudósítójától.) A Doornban élő II. Vilmos ex-császár felhatalmazta Georg Silvester Viereck író, I. Vilmos császár törvénytelen fiát, aki néhány napot töltött a volt császár száműzetési helyén, hogy a sárga veszedelemtől tartott nyilatkozatát a nyilvánossággal közölhesse. Az író az „Observer“ című angol folyóiratban közölte a volt császár véleményét a sárga faj lehető beözönléséről Európába.

— Az ázsiai hármasszövetség — mondja II. Vilmos — amitől annyira tartottunk, ime ténnyé vált. Ez a hármasszövetség nemcsak Európa, hanem az egész fehér faj ellen alakult, elsősorban az angol-szász blokk ellen. Az ázsiai szövetségnek programja: *Ázsia az ázsiaiaké!* Ha Kína a közeljövőben egy európai nemzettel konfliktusba keveredne, akkor mindenképp Oroszország nyújtana neki segítséget, másodsorban azonban Japán. A sajtó jelentései szerint Kína kétszáz ezer katonát tart fegyverben. Ezeket Japán szerelte fel és ugyancsak Japán-költségen tartatnak fenn. Japán egyre-másra építi a maga és Oroszország számára az új hajókat, mindenképp torpedórombolókat és tengeralattjárókat. Kína pedig azon van, hogy a hadseregét nyolcszáz ezer főre emelje és a kiképzést orosz és japán tisztekre bizza. Ebbe a hadseregbe európai és amerikai tiszteket nem vesznek fel. Ugy hallatszik, hogy Kína keleti részén egy indiai és tibeti hadsereget is szerveznek.

— A keleti veszedelem — folytatta a volt császár — amelyre én már évtizedek előtt rámutattam, ma sokkal aktuálisabb, mint valaha. Moszkva tervszerűen dolgozik Kína bolsevizálásán. Oroszor-

szág reméli, hogy a kínaiakat kezei között tarthatja, abból a célból, hogy ha majd Európába betörnek, megsemmisítsék a nyugati kulturát. A keletiek a háborút Németország ellen arra használták fel, hogy egységesek legyenek. Európa nyugalma Németország ujászületésétől függ. Ez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha a versaillesi szerződést megsemmisítik.

Franciaország ma a bolsevik Oroszországgal flörtöl. Franciaország azonban Németország ellen fegyverkezik, egyúttal Anglia ellen is. Azonban nem fogja Amerikával szemben fennálló tartozását megfizetni, még akkor sem, ha ezt megteheti, mert minden frankra szüksége van a felfegyverkezésnél. Az oroszok Európát fel akarják frissíteni a színes népek segítségével. Németországot meg fogják semmisíteni, ha Angolország és Franciaország folytatni fogja Németország gyöngítését célzó politikáját. Ebben az esetben Németország az orosz rohamot nem fogja tudni kiparizolni.

Milyen Európa mai védelmi rendszere? — kérdezi az excsászár. Balról a Balti államok, jobbról a balkáni államok, köztül azonban semmi sincs. Németország, a védelmi front centruma, ki van kapcsolva. Németországnak vissza kell adni fegyvereit és csak egy Németországgal egyesült Európa tudja majd elhárítani a bolsevizmust és a sárga veszedelmet.

* Nagyváradon hirdetések előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintézik az Új Kelet nagyváradai képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (Ernyőüzlet.)

Kolozs kir...

A „Tra R.-T. iga Uránia mo vember hó Vadis“ fi körben p csinálni, összes ker város ter rakat ver feltétele

1. A v reskedő, résztvehe november ságnál be

2. A k börl rende talmával lennie és Vadis“ ci színházak november kell leg szept nove óra előt vasárnap szemlélés kell legy

3. A szükséges versenyző rendelke

4. A k tagu jur mely a le rakat ren dijakat t

I. II. III.

Kivét versenye ingyenes „Quo Vad séhez.

5. A összes ke lapokban tama ala

6. A ber hó folyósit

Ha máv buto akar venni, ne sajnálja az időt ENDELVÉRSZÉK saktalosok tur

Üz

FELHIVÁS

Kolozsvár kereskedőihez
kirakatversenyre.

A „Transilvania” Filmgyár R.-T. igazgatósága a Select és Uránia mozgósínházaiban november hó 9-én kihozandó „Quo Vadis” filmjéhez minél tágabb körben propagandát ohajtván csinálni, felhívja Kolozsvár összes kereskedőit egy az egész város területén rendezendő kirakatversenyre a következő feltételek mellett:

1. A versenyen minden kereskedő, vagy alkalmazottja résztvehet, aki ezen szándékát november 4-ig fenti igazgatóságnál bejelenti.

2. A kirakat bármely cikkből rendezhető, de a film tartalmával vonatkozásban kell lennie és tartalmaznia a „Quo Vadis” címet (esetleg a mozgósínházak is megemlíthetők), november 6-án este 6 óráig kész kell legyen és nem bontható szét november hó 10-ike esti 8 óra előtt, november hó 8-án vasárnap egész nap a közönség szemlélésére a kirakat nyitva kell legyen.

3. A verseny rendezéséhez szükséges reklámanyagunkat a versenyzőknek megsejtelésre rendelkezésre bocsájtjuk.

4. A kirakatokat egy háromtagu jury fogja megbírálni, mely a legszebbnek talált kirakat rendezőinek a következő díjakat tüzi ki jutalmul:

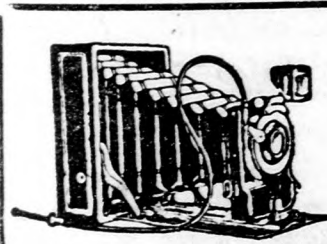
- I. díj Lei 3.000.—
- II. „ „ 2.000.—
- III. „ „ 1.000.—

Kivétel nélkül minden a versenyen résztvevő rendező ingyenes belépőjegyet kap a „Quo Vadis” film megtekintéséhez.

5. A versenyen résztvevő összes kereskedők címei a helyi lapokban a verseny egész tartama alatt hirdelve lesznek.

6. A versenydíjakat november hó 11-én a nyerteseknek folyósítjuk.

„Transilvania”
filmgyár R.-T.
IGAZGATÓSÁGA

Vidéki amatőr-fényképezők
kérjenek árjegyzéket
POLITZER
fotóáruházától Carei-Mare.
Vidéki szétküldés. Alapítotott 1896.

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát

Marosvásárhelyre és fektetés
SZÉKELY ÉS RÉTI
KENDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt,
sztalosok furnárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik b

KÖZGAZDASÁG

Az Osztrák Nemzeti Bank nem visszleszámítolja
a szovjet váltóit

Oroszország nagy bevásárlásokra készül az európai piacokon

(Cluj-Kolozsvár, október 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírtuk, hogy az orosz szovjet tizenkét ipari bizottságot küld ki Európába, így Romániába is, hogy főleg a fémiparban, az elektrotechnikában és a petróleumiparban nagyobbarányú bevásárlásokat eszközöljön. Ezzel az orosz bevásárlással kapcsolatosan érdekes megemlíteni, hogy az osztrákoknál már nehézségek mutatkoznak, bár Ausztria gépipara erősen érdekelt van Oroszországban. A bankok, különösen pedig az osztrák Nemzeti Bank, olyan óvatosságot tanusít a szovjet külkereskedelmi expozitúrájával szemben, ami okot ad arra, hogy a többi országokat is kellő óvatosságra készítse.

A bécsi kereskedelmi múzeum orosz szekciója ugyanis a napokban ülést tartott, amelyen főképpen az orosz áruváltóknak az osztrák Nemzeti Bank által való eszközpótlásáról tárgyaltak. Kopstein kereskedelmi tanácsos, aki az ülésen elnökölt, közölte, hogy az orosz bevásárlók Ausztriában háromtól tízenyolc hónapig terjedő hitelt kérnek és míg egyes államok az ilyen feltételeket elfogadták, addig Ausztria az oroszoknak ezt a kívánságát nem teljesítette. Az orosz kereskedők és az orosz állam ezért most azt kéri, hogy a váltókat az osztrák

bankok számították le, akik viszont a Nemzeti Banknál reeszkompot akarják ezeket a hiteleket visszleszámítottatni.

A kérdéshez elsőnek a Lender-bank igazgatója szólott hozzá és kifejtette, hogy Oroszországgal nehéz üzleteket kötni, mert Oroszország ma üzletileg egy számtalan aláírással ellátott kereskedelmi okmányt jelent, míg ezelőtt az üzletkötéseket néhány fizikai és jogi szemlélyel kötötték meg, ami mindenképpen nagyobb biztosítékot jelentett.

Több hozzászólás után dr. Brauneis, az osztrák Nemzeti Bank igazgatója kijelentette, hogy a Nemzeti Bank nem finanszírozhatja az orosz váltókat és ezt a Nemzeti Banknak mai alapszabályaival indokolta, de hozzátette, hogy az alapszabályok módosítása és törvényesítése esetén mégis szó lehet az orosz váltók leszámításáról, amire Ausztriának szüksége van, mert Oroszország mezőgazdasági gépeinek és szerszámainak, főleg kaszáknak és patkóknak, javarészt Ausztriában szerzi be. Az alapszabályok módosítása előtt azonban javasolja, hogy az osztrák gazdasági körök lépjenek érintkezésbe az orosz állambankkal, amelynek módjában van az egész üzleti viszonynak új alapot adni.

Tíz év alatt négyszeresére emelkedett Svájc villamosítása

Szemléltető példa a román elektrifikálási kísérlethez

(Cluj-Kolozsvár, október 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban hagyta el Romániát az a svájci mérnökbizottság, melyet a kormány az ország intenzívebb elektrifikálásának tanulmányozására hívott meg. A kormány ezzel kapcsolatosan ügylátszik megakarja kezdeni az energiatörvény végrehajtását, mert egy másik külföldi vegyes mérnökbizottság, melynek tagjai angolok, olaszok, németek és franciák, a legfőbb energiabizottsággal karöltve ugyancsak szorgalmasan tanulmányozza ezt a kérdést.

Ebből az alkalomból egy kis statisztikát közlünk alább Svájc elektrifikálásának fejlődéséről. Ez az ország ugyanis nem rendelkezik széntermeléssel és ezért kényszerülve volt — hacsak nem akarta magát kiszolgáltatni a széntermelő államoknak — az ország villamosítását minél jobban kifejleszteni. 1914-ben a svájci erőtelepek még alig 500.000 HP-t produkáltak, de már 1924 végén újabb telepek létesítésével a termelés 1.570.000 HP-re emelkedett, míg ez év végén a kétmillió lóerőt is meg fogja haladni. A hidroelektrikai telepek száma ugyanezen idő alatt 680 ról 7.000-ra emelkedett. Ez a nagyarányú fejlődés lehetővé teszi, hogy évenként 225 ezer KW. többlettermelést exportálhasson.

Érdekes, hogy Svájc majdnem minden kantonjában van olyan 20—80 ezer HP. termelőképesre berendezett erőtelep, melyet mesterséges tavak ápolnak. Ezek a tavak az Alpok valamelyik magas pontjára vannak felszorítva és főleg akkor veszik nagy hasznukat, amikor a sickerületek vizei nem bírnak elég hajtóerővel.

A természeti energiáknak intenzív kihasználása természetesen a minimálisra csökkentette az ország pénzszükségletét úgy, hogy a békeévek átlagos 8 millió tonna behozatalával szemben Svájc szénzükséglete most alig haladja meg az évi 3 millió tonnát.

Közgazdasági előadás az iparkamarában. Bizony László, a „Középeurópai Lloyd” főszerkesztője Budapestről a hó végén Kolozsvárra érkezik és november 1-én délelőtt 11 órakor „Aktuális közgazdasági kérdések” cí-

men előadást tart a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. Bizony László közismert közgazdász és így előadása igen nagy érdeklődésre tarthat számot.

Statisztika a szlovenszói tejtermékek kivételéről. Kassáról jelentik: Ma Szlovenszókban évenként 60 vagon teavajot, 22 vagon teavajot és 300 vagon turót (brindzát) termelnek. Ezeket a termékeket 15 központi, 50 magánfejlesztő és 12 brindzakészítő dolgozza fel. Pozsonyban naponként 20.000 liter tejet exportálnak Bécsbe. Budapestre is nagymennyiségű tejet exportáltak, mióta azonban magas vám van a teje bevezetve, ez megszűnt.

Csehszlovák-osztrák borkiviteli egyezmény. Prágából jelentik: A csehszlovák földművelésügyi minisztérium ma ratifikálta az Ausztriával kötött borkiviteli egyezményt, amely szerint a Csehszlovákiából kivitelre szánt bornak legalább 13 alkoholfokosnak kell lennie. A kiviteli illeték egyelőre harminc aranykoronában van megállapítva hektoliterenként, az Ausztriába bevihető mennyiséget pedig negyvenezer hektoliter fehér borban kontingentálták. Ezen a mennyiségen felül a kiviteli vám duplájára, vagyis hatvan aranykoronára emelkedik hektoliterenként.

Az új magyar pénz Zürichben. Budapestről jelentik: A zürichi tőzsdén rövidesen magyar korona helyett a pengő árfolyamát fogják jegyezni. A pengő zürichi árfolyamáról pénzügyi körökben úgy beszélnek, hogy az valamivel magasabb lesz mint 90 centimes. Ugyanis az aranykorona 105 svájci centimes volt s minthogy ebből 14 százalékot kell leutni, körülbelül 90 centimes on felül fogják jegyezni a magyar pengőt.

Miniszteri kiküldött Marosvásárhelyen az iparkamarai választások ügyében. Marosvásárhelyről jelentik: Közöltük, hogy a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai elnökválasztást megfélebbzték. Constantinescu kereskedelemügyi miniszter az események hatása alatt Marosvásárhelyre küldötte a minisztérium egyik főtisztviselőjét. A miniszteri kiküldött pénteken érkezett Marosvásárhelyre és azonnal érintkezésbe lépett a tanácsokkal. Bürger Albert, a kamara volt elnöke ezzel kapcsolatosan kijelentette, hogyha a miniszter meg is semmisíti a választást, a történetek után nem vállalhatja a kamara elnökségét. Ma különben az a hír terjedt el a városban, hogy Russu Joan,

Üzletáthelyezés.

JANKY szücs új üzlethelyisége Cluj, Calea Regele Ferdinand 17.
(Wesselényi-utca) Szörmék, bundák legolcsóbban beszerezhetők

a kamara ujonnan választott elnöke, valamint Winkler János és Bustya Lajos alelnökök lemondottak.

TÓZSDE

Október 24-én

A lej: Zürichben 247.50, Párisban 11.20, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piacon feltűnően kevés üzletkötés történt. Lanyhaság uralkodott az egész piacon. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29.56—29.65, Prága 6.21—6.24, Budapest 334—338, Páris 9.10—9.15, Zürich 40.50—40.60, Newyork 209.50—210.00, London 1018—1022, Milánó 8.30—8.45.

Zürich. Zárlat: Berlin 128.70, Amsterdam 208.90, Newyork 519.25, London 2516.00, Páris 2165.00, Milánó 2010.00, Prága 1537.50, Budapest 72.70, Belgrád 921.11, Bukarest 247.50—247.50, Varsó 85.00, Bécs 73.15.

Bukarest. Devizák: Páris 9.98, Berlin —, London 1018, Newyork 209.00, Milánó 8.30, Zürich 40.50, Bécs 29.50, Prága 6.22, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 790, német márka 49.50, leva 1.50, török lira 118, font sterling 1010, francia frank 9.25, svájci frank 40.00, olasz lira 8.20, drachma 2.80, dinár

370, dollár 210.00, lengyel forint 33.00, osztrák schilling 29.50, magyar korona 29.00, cseh korona 6.10, belga frank 9.35, holland forint —.

SPORT

Haggibbor—KAC

A kolozsvári futballderby. Mi lesz az eredmény?

Ma délután fél négy órakor ismét szembeállítja egymással a kolozsvári futballsport két kiváló képviselőjét a bajnoki sorsolás. Ha a csapatok játékereje az idők folyamán változott is és Kolozsváron más csapatok is elérték esetleg játéktudásban a két egyesület szintjét — a Haggibbor és a KAC egymásközötti küzdelmének mindig valami különleges színt kölcsönzött az a nemes rivalizálás, amely a két egyesület és tábora között működésük óta fenáll.

A Haggibbor—KAC mérkőzésekkel szemben mindig megnyilvánult hatalmas érdeklődést ezuttal fokozza az a körülmény, hogy mindkét csapat egy ideje dekadencia után régi formáit látszik visszanyerni — különösen a KAC, amely csapatát a felosztott szamosújvári Sparta néhány jóképességű játékosával frissítette fel. Az elmúlt vasárnap mind-

két együttes kifogástalan kondíciójáról, összeszokottságáról és küzdőképességéről tett kétségtelen tanúságot.

A csapatok a következő összeállításban szerepelnek:

KAC: Szatmári
Léderer Arnold
Lakatos Schultz Raduch
Mezei Zsibay Rakitovszky Batrin Kniezs
Moskovitz Reményi Farkas Fahn Rosenfeld
Klein Braun Virág
Diamantstein Pollák

Haggibbor: Rosenfeld

Míg tehát a KAC legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet, addig a Haggibbor a fegyelmi leltetés utolsó hetét szenvedő Fleischer nélkül kénytelen a küzdelemben indulni. Ez a körülmény lényegesen befolyásolja a Haggibbor csatársorának teljesítményét. A két csapat között összehasonlítást téve, a Haggibbor nagyobb klasszisu fedezetsora révén a kétfelhérek javára mutatkozik némi erőkülönbség. Amint azonban ismeretes, a KAC éppen a Haggibbor ellen szokta legjobb formáját kijátszani és a nagyobb lelkesedés a futball törvényei szerint parirozni tudja a felsőbbes technikat és a nagyobb játékudást. A ma délutáni mérkőzés győztesét megjósolni így nehéz dolog, mert a papirformák éppen ilyen esetekben mondanak csődöt. Heves férfjas küzdelmet várunk, amelyet minimális gólkülönbséggel fog a küzdő felek egyike a maga javára eldönteni.

A Haggibbor-mérkőzése előtt az RMS és a KMTE mérkőzések egymással. Ezt a mérkőzést Czinczár Imre fogja vezetni az eredeti delegálástól eltérően, míg Jakobi Ernő lemondása folytán az Universitatea—CFR mérkőzés levezetését Seliceanu, ismert kolozsvári bíró vállalta magára.

Halló Figyelem Halló

Reck Jenő és Társai általános kereskedelmi irodája, ingatlanforgalmi ügynöksége

Állandóan szállítunk bármilyen minőségű és mennyiségű szenet, kokszt, faszén, tüzfát. Minden néven nevezendő kereskedelmi ügyletek lebonyolítását elfogadjuk. Árakat bizonyítványi eladásra elfogadjuk. Ingatlanok, lakások, butorozott szobák eladását, kiadását legelőször közvetítjük. Iroda: Str. Baba Novac No 8. (Bethlen-u.)

Teljes üzletfelosztás miatt
hatóságilag engedélyezett

végeledás

Heller, Weisz & Molnár
divatáruházában, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 6.

Óriási tömeg kabát, kosztüm, ruha, férfiszövetek, selymek, vásznak, harisnyák gyári áron való végeledása

RUHÁZATI CIKKEK

RÉSZLETFIZETÉSRE

Lázár Réger

nagyáruházában Cluj,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34.

Állandóan nagy raktár:

Férfi és női szövetek, bársony, plüsek,
kelengye-vásznak, mosárúk, poplanok és mindenemű divat-
különlegességek stb. stb.

Meghívásra házhoz megyünk
mintakollekcióval.

Telefon
419

Erdély legrégebb és legmegbízhatóbb
zongora raktára
Cluj, Str. Saguna 14.

TRISKA I.

Szállít zongorát, pianót gyári áron, a leg-lényösebb fizetési feltételek mellett. Több ezer elismerő irat megtekinthető. Vidékre szállítási költségeit a cég viseli.

IZRAEL JÓZSEF

nagy szőrmeáruház — Cluj, Calea Victoriei No 2.

Nagy választék
mindenfélé
szőrmeáruházban!

Bundák 9500 leitől
Sport-bundák 3500 eitől
Gyermek-bundák 1150 leitől

Nagy választék
mindenfélé
szőrme-áruházban

**Az
őszi és téli
idény**

különleges divat-
ujdonságai nagy
választékban rak-
tárra érkeztek

Voith & Co

női divatáruházába, Cluj,
Piata Unirii 14. Telefon 1028

Kárpitos kellékek

Afrik I-a, Gradlik, Viaszosvászon,
Gurtnik, Spárgák, Hessian
BOSKOVICS JÓZSEF CLUJ
Zsák és ponyva kölcsönzési és eladási üzle-
te Strada Regina Maria 15 sz. Telefonszám: 910.

Halotta

Községi akció lap

(Cluj Kolozs-
sitójától.) Hár-
tekintés a kolo-
kébe és ez az
megállapítására
séggel állítottá
városi tanácsos
hogy sokan k
ban és benne
tak a mostani
polgári listák
választójogosa
ket hivatalos
kihagyta a n
sági lajstrom
Zsidó Jogvédő
annak idején
állampolgárok
hogy a községi
lődni kezdtek
a nevük má
névjegyzékbe
a listákkal, a
más baj is v
adat, születés
leirt nevek
az alapján b
vazati jogát.

A renget
elegendő a k
s ezért Kolo
zetei egysé
zések ellen
tása érdeké
mozdulás a
nap délelőtt
kamarában

Ma déle
Dobresan, az
igazságügym
zések meg
telenségi bi
Marzescu m
kifejtette, h
rendeletét
ugyanis a
tói névjeg
azzal, hog
matban, ca
sétől bü
Megállapod
végett mag
Ezzel a
bíró, aki
van megbí
váron már
ségügymir
titkár kife
sleges, am
egyévi it
igazolni.
mondotta

— A
járásbíró
a felebb
mesteri é
rázatot is
azt írja
kifüggesz
hogy ez
a kérdés
kértem a
Sara
alig né

A
„Deuts
hivatalo
állásfog
hullámo
lentetté
kznak

Ha

Halottak is szerepelnek a választói névjegyzékekben, de az élők kimaradtak

Közös akció a felebbezési határidő meghosszabbításáról. A szászok hivatalos lapja az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség állásfoglalásáról

(Cluj Kolozsvár, okt. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Három nap óta szabad a személyes betekintés a kolozsvári községi választók névjegyzékébe és ez az idő teljesen elegendő volt annak megállapítására, hogy a listákat súlyos felületességgel állították össze. Maga dr. Iván György városi tanácsos, a munkálatok vezetője is beismerte, hogy sokan kétszer szerepelnek a lajstromokban és benne vannak olyanok, akik már meghaltak a mostani összeírás alapjául szolgáló állampolgári listák összeállítására, míg ezer és ezer választójogosult kimaradt. Eltekintve azokról, akiket hivatalos kifogással utasítottak el, olyanokat is kihagytak a névjegyzékből, akiket az állampolgársági lajstromokba felvettek. De jelentkeztek a Zsidó Jogvédő Irodánál olyan polgárok is, akik annak idején szabályszerűen felvették magukat az állampolgárok listájába és most, amikor megtudták, hogy a községi listákban nem szerepelnek, érdeklődni kezdtek a különös esetről, rájöttek, hogy a nevük már nincs benn az állampolgársági névjegyzékben sem. Az, hogy mi történt ezekkel a listákkal, alighanem örök rejtély marad. De más baj is van a névjegyzékekkel. Rengeteg téves adat, születéshely és évszámok kicserélése, rosszul leírt nevek szerepelnek a lajstromokban, aminek az alapján bárkinek meg lehet semmisíteni a szavazati jogát.

A rengeteg sérelem korrigálására azonban nem elegendő a kifüggesztés lejártáig még hátralevő idő s ezért Kolozsvár polgárságának összes szervezeti egysége akcióra készülnek a névjegyzékek elleni felebbezési határidő meghosszabbítása érdekében. Az első célrészvény komoly megmozdulás a Háztulajdonosok Szövetségének vasárnap délelőtti nagygyűlése, amely a kereskedelmi kamarában lesz.

Nem kell ügyészégi bizonylat

Ma délelőtt távirat jött Bukarestből, melyszerint Dobresan, az orsz. ügyvédszövetség elnöke megjelent az igazságügyminisztériumban és tiltakozott a felebbezéseket megzavarító intézkedések, különösen a büntetlenségi bizonyítvány kötelező felmutatása ellen. Marzescu miniszter távollétében Radescu államtitkár kifejtette, hogy a minisztérium erre vonatkozó rendeletét tévesen értelmezték. Arról volt szó ugyanis a rendeletben, ha valakinek a választói névjegyzékbe való felvételét megfelelteszik azzal, hogy büntetési eljárás van ellene folyamatban, csak ebben az esetben kell az ügyészségtől büntetlenségi bizonyítványt felmutatni. Megállapodtak abban, hogy a félreértések elkerülése végett magyarító körrendeletet fognak kiadni.

Ezzel a távirattal felkerestük Sarageru járásbíró, aki a kolozsvári felebbezések elintézésével van megbízva, Sarageru kijelentette, hogy Kolozsváron már eredetileg is úgy értelmezték az igazságügyminiszteri rendeletet, ahogyan Radescu államtitkár kifejtette. A felebbezéshez három irat szükséges, amelyekkel a román állampolgárságot, az egyévi ittlakást és személyazonosságot kell igazolni. Sarageru járásbíró még a következőket mondotta:

Alig néhány felebbezés

— A járásbíró — mondotta Sarageru járásbíró — nem tudja, meddig fogadhatja el a felebbezéseket, mert az erre vonatkozó polgármesteri átirat nagyon homályos és emiatt magyarázatot is kértem a várostól. Tudtommal a törvény azt írja elő, hogy a listáknak tíz munkanapon kell kifüggesztve lenniük, viszont vannak vélemények, hogy ez a határidő nem 29 én, hanem 27-én. Ezt a kérdést is tisztázni kell és ezért távirati utasítást kértem az igazságügyminisztériumtól.

Sarageru járásbíró még közölte, hogy ezideig alig néhány felebbezést adtak be Kolozsváron.

Ez az vélemény az Unioneáról

A községi választásokkal kapcsolatban a „Deutscher Bote,” az erdélyi szászok kolozsvári hivatalosa többek között ezeket írja: „A zsidók állásfoglalása az aktuális politikai kérdésekben nagy hullámokat zavart fel. A zsidóság képviselői kijelentették, hogy akárcsak a múltban, most is tiltakoznak az ellen, hogy mindig egy más nemzetiség

tagjaként tekintsek őket és a jövőben, természetesen a közeli községi választásoknál is, önálló kisebbségi politikát akarnak folytatni. Ez az állásfoglalás annál jelentősebb, mert egyúttal visszautasítást is jelent az Unionea Evreilor Romani számára, mely román nemzetiségűeknek könyveli el tagjait. Mi is azon a véleményen vagyunk, hogy a

A kolozsvári listából kimaradt zsidó választók névsora

(Cluj-Kolozsvár, október 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Utalea polgármester hozzájárulásával, mint megírtuk, az összes kolozsvári politikai, kulturális és gazdasági egyesületek kollektív ellenőrzés alá vették a választói névjegyzékeket, annak megállapítására, hogy tagjaik közül kik maradtak ki a listából és kik vannak benne. A Zsidó Jogvédő Iroda a kolozsvári két hitközség tagnévsorának alapján végezte el ezt az ellenőrzést. Egyfelől kiírta azokat, akiknek a neve szerepel a kifüggesztett lajstromokban, másfelől pedig összeállította azoknak a zsidó választópolgároknak a névsorát, akik kimaradtak a névjegyzékekből. Természetes, hogy Kolozsváron sok olyan zsidó polgár van, aki nem szerepel sem az ortodox, sem a neológ hitközség névsorában. Ezeket a Jogvédő Iroda nyomatékosan felhívja, hogy személyesen győződjenek meg róla, vajjon szerepelnek-e lajstromokban.

Mindazok, akik román állampolgárok és legalább egy év óta bejelentett lakásuk van Kolozsváron, feltétlenül élhetnek a felebbezési

zsídóság ezuttal megtalálta a helyes utat. Nem természetesen dolog az, ha egy önálló nép, amilyen a zsidóság is, más nemzethez tartozónak vallja magát. Az ilyesminek kisebbségi szempontból is mindenféle sajnálatos következménye volt mindenkor. Alapjában véve a más néphez való csatlakozás nem egyéb, mint saját népének elárulása. De a renegátok mindig gyűlölködők és üldözők. Ezek a renegátok főleg a többi kisebbségek ellen fogtak össze, mert azok nem akartak saját nemzetük megtagadásával más nép prozelitái lenni. Ez a szellem, amely bizonyos sajtóban is kifejezésre jut, különösen kisebbségi körökben keltett nagy felháborodást.

joggal, ha kimaradtak a választói névjegyzékekéből. Ebben az esetben a felebbezés nem csupán törvényadta joga, hanem zsidó kötelessége minden választójogosult polgárnak. A felebbezés módozatairól az Uj Kelet már részletesen tájékoztatta a közönséget. Most a Jogvédő Iroda még azt a tanácsot fűzi hozzá, hogy a választói jogosultság igazolásához szükséges okmányokat (személyazonossági és állampolgársági igazolványt) közjegyzőileg hitelesítsék és azonnal keressék fel a Zsidó Jogvédő Irodát, amely elkészíti a felebbezést és ezt a járásbírósnál a kellő időben benyújtja. Az okmányok átvételére a Jogvédő Iroda kivételesen hivatalos órákat tart ma, vasárnap délelőtt 8—11 és hétfőn délelőtt 9—1, d. u. 3—6 óra között. Hétfőn estig kell legkésőbb jelentkezni azoknak, akik a névjegyzékből kimaradtak, hogy a Jogvédő Irodának ideje legyen a felebbezések benyújtására.

Alább közöljük azok névsorát, akik kimaradtak a választói névjegyzékekből:

Ábrahám Sándor, Ábrahám Adolf, Ábrahám Dezső, Ábrahám D. Dezső, Ábrahám Lajos, Ábrahám Mór, Ábrahám Simon (szeszfűző), Ábrahám Simon (cipész), Adler Adolf, Adler Lipót, Adler Ábrahám, Adler A. Adolf, Adler Hermann, dr. Adler Lipót, Adler Sámuel, Albert Sámuel, Alsó Ferenc, Alsó Jenő, Altsul Arnold, Antal Ernő, Arberman Jakab, Arner Izsák, Ausburg Mihály, Ausch Jenő, Ausch Márton, Ausländer Rudolf.

Beck Lázár, Benedek Farkas, Berger Ede, Berkes Salamon, Bernáth Mór, Bernáth Nándor, Berdán József, Becski Jenő, Beer Simon, Benéth Henrik, Benjamin Hilel, Benjamin Simon, Beregi Menyhért, Berger Gyula, Berger Ede, Berger Juda és Berger Salamon, Bergfeld Herman, dr. Berkes Salamon, Berkovits Mihály, Berkovits Miksa, Berkovits Mór, Bermann Wolff, Bernáth Nándor, Berdan József, Blatt Miksa, Blau Béla, Blau Dávid, Blau József, Blau Sándor, Blumm Farkas, Blum József, Blum Mihály, Braunfeld Henrik, Breiner H. József, Breiner Sándor, Brettner Mór, Brenner Mór, Braun Emil, Braun Ignác, Braun Jenő, Braun Menyhért, Braun Sándor, Brisk Lajos, Bródi Benjamin, Bonker Oszkár, Bruner Zoltán, Brül Hermann, dr. Buchler Dezső, Buchwald Jenő, Buchwald Sándor, Bruckesfauer Sándor, Bodai T. Mihály, Bolchner Jakab, Boros Samu, Bosai Géza, Boskovits Lajos, Bodner Benjamin, Boda Gusztáv, Bojai Wolf, Bolchaner Jakab, Bilkei Adolf, Bíró Andor, Biener Hilel, Biermann Nánán, Bíró Andor, Bíró Ármin, Bíró Jenő, Bíró Ignác, Bíró Károly és Bíró Márton, Bajor Ignác, Balassa Henrik, Barabás Andor, Balázs Endre, Barla Ede, Barla Hugó, Bárdos Jenő, Baumel Samu, Bochbus Ármin, Baltuch Jakab, Bárány Jakab, Barak Dávid, Barta Ferenc, Baruch Bence, Baum Ignác, Baumzweig Arnold, Baumzweig Manó, ifj. Baumzweig Samu és legifj. Baumzweig Samu, Band Erich.

Cincár Imre, Zigler Lajos, Zaller Horsch, Czerják Benjamin, Czerják Herman, Cigorie Lázár, Cziment Adolf, Cziment Bernát, Cziment Géza, Cimmermann Herman, Czinczár József, Czitrom Samu, Czodik Jenő, Czodik Károly.

Danzinger Ármin, Danzinger Henrik, Déri Árpád, Déri Lajos, Deutsch Ferenc, Deutsch Herman, Deutsch Herman, Deutsch Lipót, Deutsch Elek, Dreifus Jakab, Danos Aladár, Diamand Izsó, dr. Döri Béla, Deutsch Ödön, Deák Ödön, Drágos Teodor, Dávid Ábrahám, Dávid Áron, Dávid Gusztáv, Deák Jenő, Deák Samu, Deitel Herman,

Égészség és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissességtől sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevére mutatja a ragyogó foggöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Halló 877! Unió gőzmosó!

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautókat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Hallo 877.

Deitel Dénes, Deitel Mór, Deveseri Emil, Diamantstein Bernát, Dick Jakab, Dusinszki Gyula.

Eisler Miklós, Edelstein Benő, Eger József, Echrenwald Henrik, Eisenblatt József, Eisenstein Manó, Eckstein Jakab, Elek Simion, Elian Márton, Éliás Dezső, Erdélyi Farkas, Erdélyi Simon, Ernster A. József, Ernster Herman, Erdős Viktor.

Falk Imre Falk Dezső, Faragó Miklós, Förber Mihály, Farkas Dávid, Farkas Emil, Farkas Ferenc, Farkas Géza, Farkas Jakab, Farkas János, Farkas Lajos, Farkas Lázár, Farkas Miksa, Farkas Mór, Farkas Salamon, Farkas Salamon, Farkas Samu, Farkas Samu, Farkas Samu, Farkas Zsigmond, Farkas Mózes, Föder Marcell, Föder Manó, Fehér Fülöp, Fenyves Mór, Feig Herman, Fein Lipót, Feiner József, Feinfuch Mihály, Fekete Sámson, Feldmann Dávid, Felzner Sámuel, dr. Fenichel Mór, Fenyő Mór, Festinger Éliás, Feltmar Dezső, Feltmar Ignác, Feierlich József, Feuerwercher Márton, Feuermann Ignác, Feuerstein Béni, Feuerstein Kálmán, Feuerstein Lőrinc, Fésűs György, Finchelstein Alfréd, Finchel Samu, Fisch László, Fischer Manó, Fischer Pál, Fischer Rezső, Fischer Sámuel, Fischer Samu (fogtechnikus), Fischer Samu (cipész), Fischer Samu (szabó), dr. Fischer Tivadar, Fischer Pál, Fischer Dezső, Fischmann Sélég, Fischer Samu, Finchestein Mór, Fodor Dezső, Fodor Ernst, Fodor Sámuel, Fodor Izsó, Fodor József, Földes András, Forgács Mór, Führer Jakab, Fülöp Mór, Flor József, Florenthal Jenő, Florenthal Mór, Franck József, Franck Márton, Friedmann Dávid, Friedmann Géza, Friedmann Herman, Friedmann Herman ifj., Friedmann Ignác, Friedmann Izidor, Friedmann Mór (festő), Friedmann Mór (malmos), Friedmann Mózes, Friedmann Salamon, Friedmann Ferenc, Frisch Sándor.

Gabányi Sándor, Gál Oszkár, Ganz Dávid, Ganz Jakab, Ganz Sámuel, Gartner Herman, Gerő Béla, Gerő Sámuel, Gerő Zoltán, Gelberman Izsák, Gerson Manó, Gidáli Adolf, Gidáli Ferenc, Gidáli József, Gidáli Lajos, Gidáli Mihály, Gidáli Adolf, Glasner Akiba, Glück Imre, Glück Mór, Glück Sik, Gold Leopold, Goldberger Armin, Goldberger Kálmán, Goldenfeld Herman, Goldenfeld József, Goldenberg Béla, Goldfried Ignác, Goldfried Mihály, Goldfried Adolf, Goldfried Vilmos, Goldner Elek, Goldner Lázár, dr. Goldner Mihály, Goldstein Mór, Goldstein Mór (fakereskedő), Goldstein Henrik, Goldstein Sándor, Gombos Aladár, Gombos Benő, Gombos Béla, Gombos Mór, Gombos Samu (papirkereskedő), Gombos Samu, Gottlieb József, Groner Bence, Groner Sámuel, Grosz Bernát, Grosz Károly, Gruber Dezső, Gruber József, Gruber Márton, Grün Ede, Grün Emánuel, Grün Lázár, Grün Mór, (szabó), Grünfeld Ansel, Grünfeld Dávid (kereskedő), Grünfeld Hermann, Grünfeld Lajos (gazda), Grünfeld Armin, Grünfeld Lajos, Grünberger Márton, Goincez Jakab, Gruber Dezső, Grünwald Mihály, Grünwald Izsó, Grünwald Géza, Grünstein Ede.

Haimann Géza dr., Heimovits Márton, Hajnal Géza, Hajós Mátyás, Halász Jenő, Halász Jenő, dr. Halász Pál, Halpert Salamon, Halmos Gyula, Handler Herman, Harab Salamon, Harab Artur, Harmat Adolf, if. Harmat Zoltán, Harnik Gyula, Harnik Samu, Hausmann Mátyás, Hegedűs Sándor (pék), Hegedűs Sándor, Heiklt Richard, Heimlich Izidor, Heller Lajos, Helmann Lajos, Helmann Melach, Hertenstein Géza, Herman Herman, Herman Mihály, Herman Géza, Hersch Ábrahám, Herskovits Imre, Herskovits Miksa, Hilfmann Náthán, Hirsch Adolf (pék), Hirsch Adolf (királyi tanácsos), Hirsch Adolf (börkereskedő), Hirsch Aladár, Hirsch Antal, dr. Hirsch Dezső, Hirsch Elek, Hirsch Ernő, dr. Hirsch Gyula, Hirsch Izsák, Hirsch Jakab, Hirsch Lajos, Hirsch Lajos (lisztkeresk.) Hirsch Manó, Hirsch Majer, Hirsch Mendel, Hirsch Menyhért, ifj. Hirsch Mór, Hirsch Mór (börkereskedő), Hirsch Mór (vállalkozó), Hirsch Rudolf, Hirsch Gusztáv, Hirsch Emil, Hirschfeld Lipót, Hirschfeld Lipót, Hirschhorn Fülöp, Hoffmann Náthán, Hoffmann Ernő, Hochter Ignác, Holländer Márton, Holländer Márton, Holländer Sándor, Holder Miksa, dr. Hollo Endre, Holló Károly, Horovitz Bernát, Horovitz Béla, Horovitz Herman, Horovitz Osias, Horvát Ármán, Horvát Antal, Horvát Jenő, dr. Horvát Antal, Hom Jenő, Horvát Miklós, Hirschfeld Herman, Hoffmann Bernát, Hoffmann Mór, Hübschenmann Lajos.

Ignác Fülöp, Imre Lajos, Indig Herman Indig Mendel, Indig Mór, Indig Zsigmond, Infeld Zwi, Izel Adolf (földbirtokos), Israel Adolf (cipész), Israel Aladár, Israel Fülöp, Israel József, Israel Márton, Israel Sándor, Izsák Adolf, Izsák Ferenc, idős. Izsák Lázár, Izsák Márton, Izsák Mendel.

Jakab Adolf, Jakab Dezső, Jakab Elek, Jakab Ernő, Janowitz Károly, Jeremiás József, dr. Jónás Imre, Jakab Simon, Jakobi József.

Káhn József, Kahan Kálmán, Kalmár Mihály, Kappel Efraim, Karpf Herman, Karpf József, Kardos Béla, Kasztner Izsák, Katz Ignác, Katz Lajos, Kauffmann Dávid, Keller Jakab, Kelemen Bernát, Kepecs Armin, Kertész Mór, Kertész Márton, Keszler Jakab, Kirschner Jakab, Király Dávid, Király Márton, Király Mór, Király Samu, Klein Henrik, Klein Izsák, Klein Izsák (asztalos), Klein Izsó, Klein Jeremiás, Klein Lajos, Klein Miksa (kereskedő), Klein Miksa (könyvelő), dr. Klein Miksa, Klein Samu, Klein Samu (kereskedő), Klein Ferenc, Kleinberger Mór, Kralowski Gábor, Krémer Bernát, dr. Krémer Ármán, Kramer Vilmos, Krausz Mór, Krof Salamon, Kohn Ábrahám, Kohn Adolf (főpincér), Kohn Adolf, Kohn Emil, dr. Kohányi Menyhért, dr. Kohn Gyula, dr. Kohn Hillel, Kohn Juda, Kohn Mihály, Kohn Gyula, Kohn Mór, Kohn Zoltán, Kollár Miksa, Komlósi József, Kornblau Náthán, Kovács Dezső, Kovács Ignác, Kovács Jónás, Kun Adalbert, Kupferstein Béla, Kupferstein Herman, Kupferstein Márton, Kursberg Jakab, Külstock Mate, Knöpfler Albert, Knöpfler Zsigmond.

Lazarovits József, Lakatos Jenő, Lakatos Dezső, László Márton, Lengyel János, Lengyel Ede, Léb Izsák, Léb Jónás, Léb József, Léb Márkus, Léb Majer, Léb Mihály, Léb Mihály, Léb Ödön, Léb Béla, Léb Ernő, Léb Simon, Léb Zsigmond, Léber Herman, Lebovits Adolf, Lebovits Béla, Lebovits Elek, Lebovits Ernő, Lebovits Károly, Lebovits Márton, Lebovits Gyula, Lebovits Mór, Lebovits Mór, Lechner Emil, Legmann Lajos, Legmann Mendel, Legmann Miksa, Legmann Rudolf, Leichter Jakab, Leitner Fülöp, Lender Dávid, Lender Mihály, Lestiner Fischl, Lenender Simon, Ladner Herman, Ladner Lajos, Lampel Adolf, Lampel István, Landau Adolf, Landau Izsák, Landau Pál, Landesmann Elek, Landesmann Emánuel, Landesmann Ferenc, Landesmann Jenő, Landesmann József, Landesmann Lajos, Landesmann Zsigmond, Langberg Bernát, Langsler Izidor, Langsler Mózes, Lasz Lázár, László Gyula, László Jenő, László Márton, Lauber Dávid, Lázár Lázár, Lázár Manó, Lázár Mendel, Lázár Tibor, Lichtmann Márton, Littmann Jakab, dr. Ligeti Ernő, Ligeti József, Lindenbaum Miksa, Löb Benjamin, Löb Dávid, Löb Pinkász, Löwi Béla, Löwi Dezső, Löwi Ignác, Löwi Izsák, Löwi Kálmán, Löwi Mór, dr. Lobstein Sándor, Löwinger Jakab, Löwinger Manó, Ludvig Bernát, Lukács Benjámin, Lusztig Márton, Lusztig Lajos, Lusztig Nándor.

Lusztig Sándor.

Malik Herman, Malik Salamon, Malinás Mendel, Malinás Mihály, Malkisman Móric, Mandel Farkas, Mandel Zsigmond, Mandelbaum Izidor, Mandula Gábor, Mandula Gyula, Mandula Jenő, Mandula Zsigmond, Marer Sándor, Márk Márton, Márk Salamon, Markovits Baruch, Markovits Bernát, Markovits Dávid, Markovits Henrik, Markovits Samu, Márkus Tibor, Marmorstein Dávid, Mátyás Ignác, Mátyás Mór, Mátyás Sándor, dr. Mátyás Mátyás, Majer Majer, Majer Sámuel, Mautner Samu, Mandula Marcell, Márton Mátyás, Molnár Samu, Morgenstern Hirsch, Moskovitz Farkas, Moskovitz Jakab, Mózes Elek, Mózes Ignác, Mózes József, Mózes Aron, Mózes Mór, Morvai Vilmos, Moskovitz Ignác, Müller Jenő, Morvai Lajos, Mund Áron, Mund Mór, Meister Károly, Meister Mózes, Meisel Ede, Mendel Lajos, Mendel Ignác, Mendel Béla, Mihály Hillel, Mihály József, Mihály Manó, Mendelovits Jenő, Mezei Géza, Manczel Manó, Mihály Mózes, Mihályfi Albert, Mikes Mihály, Molnár Ernő, Molnár Jakab, Molnár Jenő.

Nádor Gyula, Nádor Rezső, Návai Adolf, Naf-táli Simon, Nagyfaludi Sándor, Nasch József, Nasch Lázár, Nasch Salamon, dr. Nathán Mór, Nathán Salamon, Nagy Samu, dr. Neufeld Jenő, dr. Neufeld Mózes, Neufeld Sándor, Neuländer Ottó, Neumann Chaim, Neumann Lajos, Neumann Vilmos, dr. Neumann Jakab, Neuberger Zsigmond, Nierenfeld Simon, Nimberger Ernő, Nisl Gyula, Noé Samu, Nossin Mór, Nóta Mór, Nussbaum Mihály, Nussbacher Adolf, Nussbacher Ignác, Nussbacher József, Nussbacher Lajos.

Oszter Dávid.

Pál Miklós, Pál Pinkász, Pálfi Bertalan, Pásztor Ferenc, Perl Naftali, Perlmutter Ábrahám, Pick József, Pintér Bertalan, Polgár Ignác, Porzsolt Oszkár, Pollák Bernát, Pollatsek Izidor.

Ratz Béla, Ratz Simon, Rados Lipót, Rabl Gyula, Ragányi József, Rappaport Adolf, Ráth Náthán, Reger Mátyás, Reicherberger Armin, Reichenstein Elek, dr. Reiter Artur, Reiter Vilmos, Reichler Hugó, Rendel Ernő, Reményi Tibor, Révész József, Révész Ödön, Rex István, Reich Mór, Richter Salamon, Riesler Izidor, Rimóczi Jakab, Rimóczi Mór, Ritok Béla, Rónai Ferenc, Rónai István, Róna Arnold, Rósz Izsák, Rozenberg Jakab, Rozenberg Zsigmond, Rosenberger Béni, Rosenfeld Antal, dr. Rosenfeld Adolf, Rosenfeld Manó, Rosenwasser Mihály, Rosin Alexander, Rosin Constantin, Róth Ignác, Róth Izsák, dr. Róth Hugó, dr. Róth Marcel, Rutter Lázár, Rózsa Ignác, Rothschild Sándor, Rubin Ignác.

(A névsor közlését folytatjuk.)

Interjú tizenkét Tarbut-diákkal

(Cluj-Kolozsvár, október 24. Az Új Kelet tudósítójától.) Az a tizenkét kolozsvári diák, aki, mert a szombatot nem akarta megszegni, nem ment érettségi vizsgálatra, ebben a pillanatban a legteljesebb tanácstalanságban van és a legnagyobb bizonytalansággal néz jövője elé. Az a veszély fenyeget, hogy tizenkét egzisztencia roppan össze, hogy tizenkét sors lázad az ellen a társadalom ellen, amely konok és kegyetlen rendelkezésével életük útját ve akarja rekeszteni. Százszor tizenkét ilyen diák van Erdélyben és mindegyikük ugyanazzal a kétségbeeséssel mered maga elé. Mi lesz most?

Az alábbiakban a kolozsvári Tizenkettők mondják el tragédiájukat:

L. A., a Tarbut növendéke:

— Elektromérnök akartam lenni. Már a felsőbb osztályok elvégzése alatt bejártam egy műhelybe, ahol villanyszerelést tanultam. Ugy terveztem, hogy Haifába megyek a Technikumra. Ez a tervem most dugába dől. Nem tudom, mit fogok csinálni. Bizom a társadalom akciójában.

D. G., a Tarbut növendéke:

— Az volt a tervem, hogy az orvosi fakultásra iratkozom be. Az osztályvizsgákat jó eredménnyel tettem le és biztosra vettem, hogy az érettségim is átmegegyek. Orvosi terveimről most sem tettem le. Egyáltalában nem akarom lemondani róla és tízön-vizen keresztül akarok vinni a boldogulásomat. Sokat várok a társadalmi akciótól.

W. V., a Tarbut növendéke:

— A szombat miatt én sem mentem érettsé-

gire. Szintén orvos akartam lenni és már meg is vettem az orvosi könyveimet. Mióta csak diák vagyok, mindig saját erőmből tartottam fenn magamat és most sem mondom le arról a reményről, hogy végső céloimat elérjem. Remélem, hogy az erdélyi zsidóságban meglesz a megértés és az áldozatkészség.

J. M., a Tarbut növendéke:

— Éjjel-nappal készültem a vizgára, egész nyáron tanultam, de a szombat miatt én sem jelentkeztem. Az öt felsőiskolát itt végeztem Kolozsváron és hazulról soha nem kértem támogatást. Családunk szűkös viszonyok között él és szükségem volna arra, hogy én keressék. Most a legnagyobb bizonytalanságban vagyok. Orvos szerettem volna lenni, de ki tudja, elérem-e még a céloimat. Néhány nap óta állás után nézek, de nem kapok. Nem tudom, mi lesz. Mint diák mégis csak keresztülvergődtem volna azt a néhány esztendő, amíg a diplomámat megkapom. Jön a tél és a legnagyobb nyomorral fenyeget. A Menzán nem étekezhetem, mert nem vagyok többé diák. És ha még kapok is valami kis állást, biztos, hogy egyéni hajlamaimmal nem fog egyezni és olyasfélék lesznek kénytelen dolgozni, amit nem értek és nem szeretek. Gorkij jut eszembe, aki az „Éjjeli menedékhely”-ben azt írja, hogy „amikor a munka gyönyörűség, akkor az élet szép, de amikor a munka kénytelenség, az élet csúf.”

B. S., a Tarbut növendéke:

— Törhetetlen energiával készültem az érettségre. Hetekig le sem feküdtem. A négy felső-

osztályt is kitüntetni. A szombati segít lehetetlenné tem más fordul jelent számomra mégis büszke va tizenkét mártir

O. S,

— A szüleim

voltam minden r áran neveltettek az éveket, amikor levehetem vállu hiszem, nem ke érettségitől este vallásomat. Eng sem miatt, kió ziumból. Miért ülésem. De, ugy Most megtudju laljuk. Én az ü Romániában aka tudom, mi lesz futói állást hir még nem érzek holnap... irtó

Z. M., a

— Nyolc

tam. Vegyész várt akartam e hallgattam vo gáztatott. Azt nem enged ma nulók voltunk tazulni. Enge

R. A.,

Családom

lenül kenyé szombatot nem tam, hogy ez többi iskolatár a Tarbut-gim nyok tisztele rész akartam serevé, mert rülhetek egy társadalmi akc tatását.

W.

— Napon

ségire. Még nem hihetem, jó tanuló volt tek. Hát mi gazdász szere pedni Erdély gozni. Még fogja látni t tanuló. Má tem. Holnap dolog, hogy Én nem his

W.

— A

orientalista esetre nem s A családom fogok kimer kis elképz zet. Borzas japán nyelv Kunos Ign Strauss Ad tanulhatta. Én, akinek tetrát kap deritelen már hogy paraszt.

L.

— A

voltam. Szüleim ro pályára ké lenni. A cia nyelve akcióban.

— Cs

szültem a

osztályt is kitüntetéssel végeztem. Mérnök akartam lenni. A szombati rendelet miatt, amely az érettségit lehetővé tette számomra, most egész életem más fordulatot vett. De bármilyen csapást is jelent számomra az, hogy nem tudtam érettségizni, mégis büszke vagyok arra, hogy a nevem a tizenkét mártír között szerepel.

O. S., a Tarbut növendéke:

— A szüleimet sajnálom a legjobban. Én voltam minden reményük. A legnagyobb nehézségek árán neveltettek és már türelmetlenül számolták az éveket, amikor kész leszek és öreg napjakra levehetem vállukról a megélhetés gondját. Azt hiszem, nem kell magyaráznom, hogy inkább az érettségitől estem el, sem minthogy megszegjem a vallásomat. Engem egyébként, éppen zsidó érzésem miatt, kicsaptak a szamosújvári gimnáziumból. Miért? Mert résztvettem egy Barissziánus ülésen. De, ugyilátszik, ez a mi sorsunk. Nem baj. Most megtudjuk, mi az: zsidónak lenni. Vállaljuk. Én az ügyvédi pályára készültem és itt Romániában akartam szolgálni az Igazságot. Nem tudom, mi lesz velem. Az egyik lapban valami kifutói állást hirdettek. Ma akartam elmenni, de még nem érzek magamban elég erőt ehhez. Talán holnap... irtózom... Mi lesz szép álmamból?

Z. M., a Tarbut leánynövendéke:

— Nyolc éven keresztül mindig jó tanuló voltam. Vegyész szerettem volna lenni és itt Kolozsvárt akartam egyetemre járni. Spacu professzort hallgattam volna, éppen őt, aki szombaton vizsgáztatott. Azt mondják, nagyon jól tanít. Miért nem enged maga elé bennünket? Mi mindig jó tanulók voltunk és most sem akarunk mást, mint tanulni. Engedjék meg ezt nekünk.

R. A., a Tarbut leánynövendéke:

Családom anyagi helyzete olyan, hogy feltétlenül kenyérkereső pályára kell mennem. A szombatot nem akartam megszegni és inkább hagyom, hogy ez a katasztrófa ráznuhanjon. Én és többi iskolatársaim megértjük ezt. Öt év óta járunk a Tarbut-gimnáziumba, ahol a vallási hagyományok tiszteletére neveltek bennünket. Gyógyszerész akartam lenni és most nagyon el vagyok keseredve, mert egészen kilátástalan, hogy mikor kerülhetek egyetemre. Nagyon hálás volnék, ha a társadalmi akció megkönnyítené tanulmányaim folytatását.

W. S., a Tarbut növendéke:

— Naponta tizenhat órát tanultam az érettségire. Még most is tanulok. Én nem hiszem, nem hihetem, hogy ez annyiban maradjon. Mindig jó tanuló voltam és a tanárim is nagyon szerettek. Hát mivel érdemeltük ezt meg? Nemzetgazdász szerettem volna lenni, itt akartam letelepedni Erdélyben és a köz javára akartam dolgozni. Még mindig remélem, hogy az állam be fogja látni tévedését. Most megyek is és tovább tanulok. Már minden tételt legalább tizszer átvettem. Holnap megint elülről fogom kezdeni. Kizárt dolog, hogy egyszer csak ne engedjenek vizsgáznai. Én nem hiszem ezt. Hát miért is?

W. J., a Tarbut növendéke:

— A Keleti Akadémiára készültem, mert orientalista akartam lenni. A szombatot semmi esetre nem szeghettem meg, inkább nem érettségiztem. A családom nagyon szegény. Most talán Palesztinába fogok kimenni. Chaluc leszek. Kellene volna egy kis előképzés. A Keleti Akadémia nagyon jó intézet. Borzasztón szeretem a héber, arab, hindu és japán nyelveket és történelmet. Sajnálom, hogy Kunos Ignácot nem hallgathatom. Se Germanust. Strauss Adolfról is le kell mondanom. Mennyit tanulhattam volna tőlük! Most mindentől elestem. Én, akinek mindig az volt az ambícióm, hogy katedrát kapjak. Az orientológiában még rengeteg kiderítetlen pont van. Roppant izgatnak. De most már hogy érjek hozzájuk!... Paraszt leszek, paraszt.

L. S., a Tarbut leánynövendéke:

— A nyolc osztályon keresztül mindig jó tanuló voltam. Szükségem lett volna az érettségire, mert szüleim rossz anyagi viszonyok között élnek és ezért pályára kellett volna mennem. Tanárnő akartam lenni. A román nyelvet és irodalmat és a francia nyelvet tanítottam volna. Bizom a társadalmi akcióban.

G. H., a Tarbut növendéke:

— Családom Palesztinában él és én is odakészültem az egyetemre. Van még egy testvérem és

mi ketten akartuk eltartani öreg szüleinket. Én még mindig bizom, hogy új terminust adnak. Nem maradhat ennyiben. Az életemet nem törhetik ketté. Hát miért nem szabad nekem azzá lennem, amivé akarok? Nem értem.

Közreadtuk ennek a tizenkét diáknak és diák-kisasszonynak a panaszát. Mélyen megható az az egyszerűség, amellyel mindegyik előadta keserveit. Bizonyos, hogy abban az esetben, ha nem folytat-

hatják tanulmányaikat, a legnagyobb tragédia fenyegeti őket: az elrontott élet réme. Gondoljunk vissza, mi felnőttek, a fiatalságunkra és éljük magunkat bele a helyzetükbe. Mi lett volna belőlünk, ha mi sem haladhattunk volna abban az irányban, melyet ambícióink és hajlamunk kijelölt számunkra. Meg kell, hogy értsük őket. Nyujtsuk feléjük segítőkarunkat és vezessük át őket azon az akadályon, amely most eléjük tornyosult.

Néhány enyhe szó a „Keleti Ujság” címére

Sajátságosan jellemző dolog, hogy nekünk, akik az Uj Kelet szerkesztőségében tollal szolgáljuk az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom ügyét, soha sem akad konfliktusunk az erdélyi, par excellence magyar sajtóval. A kisebbségi közélet frontján a közös sérelmek elleni harcokban mindig meg tudtuk találni egymásnak a kezét, azon a becsületes platformon, hogy mi és ők is öntudatos népi kisebbségi alapokon szállunk sikra veszélyeztetett jogainkért. Van azonban Kolozsváron egy lap, a „Keleti Ujság”, amely lépten-nyomon felénk öltögeti a nyelvét és hiábavaló erőfeszítéseket tesz arra, hogy céltudatos és becsületes munkásságunkat aláaknázza. Ez a lap magát magyar orgánumnak nevezi, a valóságban azonban a leghíresebb professzionista keresztrefjétevényfejtők sem tudják kiszabálni a lap politikai karakterét. Ennek a lapnak redakciójában van ugyan néhány feltétlen tiszteletreméltó, progresszív gondolkodású magyar újságíró, a lap politikáját azonban a zsidó „vezető” köré csoportosuló zsidó újságírók irányítják, akik a maguk elvtelenségét napról-napra végigkenik a „Keleti Ujság” hasábjain.

A „Keleti Ujság” politikussai azok közé, a szerencsére kevésszámú zsidók közé tartoznak, akiknek az antiszemitizmust köszönhetjük. Két balkezes hidépítő, akik állandóan odaütik be az orrukat, ahol semmi keresnivalójuk nincs. Állandóan hidat építenek vagy a szocialisták és kapitalisták, vagy a székelyek és románok, vagy a zsidók és románok között és nem veszik észre, hogy ezzel a hidépítéssel tulajdonképpen a maguk kevésbé szimpatikus személyét elválasztó ékül verik a különböző osztályok, vagy népi rétegek közé. A lapvezérő társaság egy kis szemétdombra kapaszkodott fel, de azt hiszi, hogy az egekbe nyúló Olimpus csúcán csücsül, és ebből az „elérhetetlen magasságból” a buta emberek fölényességével „intézi” az ittlő lakosság sorsát.

Ezt az „intézést” úgy kell érteni, hogy minden pozitív célra törekvő és egészséges elrendeződést kereső akciót megköpökdnek és a maguk „mindent megértő” és „magasabb szempontú” zagyva koncepciójával erkölcsstelen politikai irányokat patentíroznak, a lelkekben egy mesterséges káoszt akarnak teremteni és ahol csak lehet, ezzel az elvtelen lavírozással fertőzik meg a közélet levegőjét.

A lapvezérek, akik antagonizmusait a lap hasábjain hajmeresztő logikával tudják összehangolni, jobban tennék, ha valamelyik előkelő szalóban, jól befűtött kandalló mellett — mondjuk — az anarchizmus egyedül üdvözítő voltáról csevegnének el szeretetreméltóan a ház bájos asszonyával. Ez mindenestre tisztelegesebb kiélési formája a „különös előkelőséggel” összekomplikált léleknek, mint visszaélni a kéziratpapír végtelen türelmességével és azon igyekezni, hogy az elvtelenségnek ezt a betegségét a lap olvasótáborába is megkapja.

A „Keleti Ujság” már hosszú évek óta acsarkodik az erdélyi zsidó nemzeti mozgalomra. Ennek az acsarkodásnak hateresztendő utja egy igen érdekes lefelé ívelő vonal. Előbb százzsalékosan támadták a cionizmust, a belpolitikáját is, Palesztina-programját is, de később, amikor a lapvezérek finom üzleti szimatja megérezte az erdélyi zsidóság lelkében végbemelő átalakulást, napról-napra engedtek merev álláspontjukból és a Szövetségnek egyre több és több programpontját vallották magukénak is. Nem mulasztották el azonban sohasem a csak és de szócskákval való zsonglörösködést, ami a jobbik eset volt, vagy pedig azt, hogy bravo módjára hátulról döfjék meg a Zsidó Nemzeti Szövetséget és annak hivatalos organumát, az „Uj Kelet”-et. Legutóbb ez a finom üzleti szimat kitapasztalta, hogy néhány konjunktúra-ember elősegíteni igyekszik az erdélyi zsidóság román asszimilációját. A

„Keleti Ujság” nyomban riadót fújt és hasábos cikkeken igyekezett bevonszolni Erdélybe az Uniunea Evreilor Romani rozszant szekerét. A mi sorsunk, a gyermekeink sorsa, az iskoláink sorsa, az erdélyi népkisebbségek erőviszonyának a sorsa, mit fáj ez a „Keleti Ujságnak”? Tíz korcsmaengedélyért eladni magunkat szöröstől-böröstől, ez volt a jelszó, hiszen az üzlet mindenekelőtt való. Azért a rész okfejtésért, hogy az Uniunea megalakítása az erdélyi magyarságnak érdeke, külön megérdemelne a „Keleti Ujság” a szemtelenség Nobel díját.

Az a „Keleti Ujság, amely a szó szoros értelmében kiüldözötte a szerkesztőségéből Paál Árpádot, a progresszív magyar politika legtisztelteméltóbb vezérét, Zágony Istvánt, a lap egykori felelős szerkesztőjét és Nyirő Józsefet, Erdély legtehetségesebb íróját, mert nem voltak hajlandók tollukat a lapvezér ur politikájának szolgálatába állítani, már napok óta a tendenciózus cikkeik és hírek egész légiójával intéz ortvámadást a Zsidó Nemzeti Szövetség és az Uj Kelet ellen Giszkalay Jánosnak az Uj Keletől történt kiválása ürügye alatt.

Nem kívánunk ezen a helyen a Giszkalay-ügygel foglalkozni, amely illetékes fóruma előtt van. A nagyváradi Nagyintézőbizottsági ülés alkalmából sem kívántuk szönyegre hozni, hiszen már akkor nyilvánvaló volt, hogy az az ügy ebben a stádiumában nem tartozik a nyilvánosság elé. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kisintézőbizottsága, mint pártatlan fórum, különben is döntött ebben a kérdésben, amikor megállapította, hogy Giszkalay Jánost az Uj Kelet részéről sem anyagi, sem erkölcsi sérelem nem érte és vele szemben a lapvállalat cionista, emberi és újságírói szempontból is a legkorrektebbül járt el. A szövetség megállapította azt is, hogy a „Keleti Ujság”-nak az az állítása, mintha Giszkalayt el akarták volna némitani, tudatos ferdtetés, hiszen Giszkalaynak a legtágabb lehetősége megvan arra, hogy továbbra is harcos katonája maradjon a zsidó sajtónak. Nem kételkedünk abban, hogy Giszkalay élni is fog ezekkel a lehetőségekkel. A Kisintézőbizottság Giszkalay távollétében nem hozott végleges döntést és mi a végleges döntésig nem is foglalkozunk ezzel a kérdéssel, a „Keleti Ujság” csak hadd közölje továbbra is hazug tudósításait.

Csak bámulni tudjuk a „Keleti Ujság”-nak azt a mindent mérő cinizmusát, hogy egy és ugyanazon cikkében támadja meg a Szövetség hebraizálási programját az Uniunea protezsálva és száll sikra az általa százzsalékosnak nevezett cionizmus mellett. Ugyanabban a cikkben, amelyben „közérdekből” az Uniunea asszimiláns programját követeli a Szövetséggel szemben, nem szégyenli magát alig öt sorral lejjebb, ugyancsak közérdekből, azt is követelni, hogy a cionista mozgalom élére az általa százzsalékosan cionistának nevezett embereket állítsák.

Imhol ez a „Keleti Ujság” fotográfiája. A függöny felgördült, itt látható az erdélyi kisebbségek vergődő és verejtékező sorsa, tessék besétálni és megnézni, hogyan lehet ebből a vergődésből és verejtékből tüzetet facsarni. j. f.

Prima tüzifát

végzőnként, önként vagy spritva, kereskedőnek és fogyasztóknak legjutányosabban házhoz szállit: Staruinta Romaneasca S. A. faosztálya Cluj, Piata Unirii 20. 229. Telefon 804.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjék meg.

A mai naptár

Vasárnap
 5686.
 Machesvan 7.
 1925. október 25.
Hétfő
 5686.
 Machesvan 8.
 1925. október 26.

— **Mária királyné kihallgatáson fogadja a négyesületek vezetőit.** Bukarestből jelentik: Mária királyné ma a fővárosba jön, hogy hétfőn kihallgatáson fogadja a négyesületek országos kongresszusán résztvevő tagokat.

— **Olasz csapatok megszállták a Szomáli-föld egy részét.** Rómából jelentik: Hivatalos közlemény szerint olasz csapatok a Szomáli-föld északi részén megszállták a Nogal alsó völgyét, két szultánság között, amelyek már hosszabb idő óta viszályban állanak egymással. Az akciót, amelyet 1921-ben vettek tervekbe, a Juba-föld kérdése miatt folyton halasztották.

— **Bűnvádi eljárás Ágoston Péter arcépe miatt.** Budapestről jelentik: A rendőrség a Magyarországi Magántisztviselők Országos Szövetségének vezetősége ellen eljárást indított büntett feldicsérése címén, mert a szövetség hivatalos helyiségében kifüggesztették Ágoston Péter arcképét. Pikler Emil, az egyesület elnöke kijelentette a rendőrségen, hogy Ágoston Péter a nagyváradi szervezet megalapítója volt és az egyesület tartozik annyival emlékének, hogy arcképét kifüggeszék. Az arcképet a rendőrség lefoglalta. Az ügyészség kedden dönt az eljárás megindításáról.

— **Százötvenezer munkanélküli van Ausztriában.** Bécsből jelentik: A népjóléti minisztérium tegnap ülést tartott, amelyen a munkanélküliek helyzetével foglalkozott. Megállapítást nyert, hogy Ausztriában jelenleg százötvenezer munkanélküli van, akiknek részére százkilencmillió schilling segély van előirányozva. A minisztérium javaslatot dolgozott ki arról, hogy a munkanélküliek közül ötvenezer Északamerikában helyezzenek el. A munkanélküliség terén Ausztria a közép-európai államok közül első helyen áll, utána következik Olaszország, ahol nyolcvanezer és Csehszlovákia, ahol ötvenezer embernek nincs munkája. A munkanélküliek statisztikájával szemben a népjóléti kormány leszögezi, hogy a bankigazgatók száma, akik ma is még valorizálva kapják fizetésüket, a világháború óta csaknem százszorosára nőtt.

— **Uj elnevezést kapott Erzsébetváros.** Bukarestből jelentik: A belügyminiszter Erzsébetváros nevét november elsejével Dombrovanre változtatta meg.

— **Kártérítési perek a semmitőszék erdélyi szekciójánál.** Bukarestből jelentik: A semmitőszék erdélyi szekciója tegnap a következő ügyeket tárgyalta: Caius Bradiceanu ismert bánati politikai tudvalevőleg mintegy két évvel ezelőtt könyvgyűjteményét szállított a vasuton. A kollekciónál egy rendkívül értékes történelmi mű elveszett, szállítás közben. Bradiceanu kártérítési pert indított a vasut ellen. A törvényszék és a tábla megítélte a több milliót kitevő kártérítést. A kincstár képviselőjének felelőssége folytán került az ügy a semmitőszék elé, mely az aktákat visszaküldte a táblához és új tárgyalásra utasította. — A nagyváradi római katolikus status tudvalevőleg azzal a kéréssel fordult a kincstárhoz, hogy a kisajátított területekről a státus kitermelhesse a fákat. A kincstár hallani sem akart a kérésről s így a státus bírói uton akarta ezt a jogát érvényesíteni. Keresetét azonban minden fórumon, még a semmitőszéken is

A parlamentben elmondott beszédért a képviselők nem vonhatók bírói uton felelősségre

(Bucuresti-Bukarest, október 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legfőbb semmitőszék elvi határozatban kimondta, hogy képviselők a parlamentben elmondott beszédükért nem vonhatók bírói uton felelősségre. A döntést Stefan Juon képviselő ügyéből kifolyólag hozta. Stefan Juon ugyanis a parlament elmult ülésén két husii tanár működését vette kritika alá, emiatt a tanárok a bíróságnál kerestek orvoslást. Felelősség folytán került az ügy a semmitőszékhez, amely a fenti határozatot hozta.

elutasították. A status képviselője tegnap megjelent a semmitőszék erdélyi szekciójánál és kifogást emelt a semmitőszék határozata ellen. Azzal indokolta, hogy a határozatot hozó tanács tagjai egyuttal a kisajátítást elrendelő agrárbizottságnak is tagjai. A határozat ezenkívül sérti az alkotmány 180-ik szakaszát.

* **Dr. Weinberger Orthopaed-Intézete** Str. Iuliu Maniu 26. (Szentegyház-utca). Zander, Diathermia, Quarzfény és Villanykezelés. Csonttörések és izületi gyulladások utáni izületi merevségek, gerincoszlop- és végtagelferdülések, bennulások, rheumatikus megbetegedések (ischias, izületi és izomrheuma), csont és izületi tuberkulózis, angolkóros gyermekek gyógykezelése. Művégtagok, orthopaed korsettek készítése.

— **Amnesziát kapnak Somogyi és Bacso gyilkosai.** Budapestről jelentik: A Somogyi-Bacso-gyilkosság katonai nyomozása még mindig nem fejeződött be és a közismert gyilkosok közül még egyet sem tartóztattak le. A nyomozás elhúzódása és eredménytelensége miatt a szocialisták elhatározták, hogy a gyilkosság, illetőleg a katonai vizsgálat ügyét újból a parlamenti elé viszik, ahol szövé fogják tenni azt is, hogy mialatt a kormány a tettesek példás megbüntetésére tett ígéretet, a kormányzás amnesziát adott Somogyi és Bacso gyilkosainak. A kormány álláspontját ebben a kérdésben Csáky Károly gróf hadügyminiszter a következőkben fejtette ki: Az amnesziarendelet még semmiesetre sem jelenti azt, hogy a Somogyi-Bacso-gyilkosság ügyében elrendelt nyomozásnak nincs semmi értelme. Sőt ellenkezőleg, a nyomozásra igenis szükség van, mert az amneszia nem a gyilkosságra, hanem a tettesekre vonatkozik, másszóval tettesek nélkül nincs amneszia. A tettesek kinyomozása után állapíthatja csak meg a bíróság, hogy az amneszia feltételeinek megfelelnek-e, vagy pedig bűnhődniök kell cselekedetükért. Nem részesülhetnek amnesziában a gyilkosok, ha tettük indító oka az önérdék volt, vagy pedig a gyilkosság elkövetésétől visszafelé számított tíz éven belül nyereségvágyból elkövetett bűncselekmény miatt jogerősen voltak elítélve. Csáky hadügyminiszter kijelentette még, hogy a nyomozás folyik és legkésőbb hat-nyolc hét múlva befejeződik.

— **Eljegyzés.** Hirsch Miczit Lupeniből eljegyezte Goldstein Arthur Petroseoi. Spitzer Zsófia Cluj és Neufeld László Margita jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Katasztrófális méreteket ölt a kiseneyi skarlátjárvány.** Bukarestből jelentik: Kiseneyből érkezett jelentés szerint ott a skarlátjárvány katasztrófális méreteket ölt. Naponként 100-nál több megbetegedés fordul elő. Az egészségügyi minisztérium államtitkára személyesen a helyszíntre utazott, a preventív intézkedések megtételére.

— **Csalárd bukás miatt letartóztattak egy botosanil kereskedőt.** Bukarestből jelentik: Botosaniban letartóztatták a napokban csődöt jelentett Simiu Bubuisa ismert kereskedőt, mivel beigazolást nyert, hogy a csőd körül csalásokat követtek el.

— **Amerika legolvasottabb könyve.** New-Yorkból jelentik: Az egyik nagy newyorki napilap nemrégiben körkérdest intézett olvasóihoz, hogy megállapíthassa, melyik az a könyv, amelyik felé a legosztatlanabb érdeklődéssel fordul egész Amerika népe. A válaszolás határidejének lejártá előtt természetesen a legkülönbözőbb kombinációk keringtek. Az egyik párt Jack London föltétlen győzelmét hangoztatta, a másik Amerika új csillagának, J. O. Curwoodnak jóslott nagy sikert, mindenkit ámulatba ejtett az az eredmény, amely a válaszból kivilágosodott. A pálmát t. i. nem egy érdekesítő regény, nem is szépirodalmi munka vitte el, hanem komoly, tudományos mű: H. G. Wellsnek, a világhírű írónak és tudósnak Nagy Világtörténete, amely egyébként — mint azt egy másik statisztika igazolja — egyuttal a legtöbbszór újra nyomtatott angol könyv is s elterjedtség tekintetében közvetlen a biblia után következik.

* **Egy bevált gyógyszer** érelmeszesedés, sorvadás, bazedow, gyomorhaj, emésztési és anyagcserezavarok ellen. A nemzetközi orvostudomány legkiválóbb képviselői 25 éves tapasztalat eredményeképpen a legcsodálatosabb sikerrel alkalmazták a Pankreon-rhenaniát betegeiknél. Kapható minden gyógyszerárban. Ismeretét készséggel küld a romániai vezérképviselő: *Royal drogéria*, Cluj.

* **Értesitem t. vevőimet**, hogy kóser mászárzékemet valamint szalámigyár lerakatomat áthelyeztem a Malom-utcai új városi épületbe, (a főposta mellett). További szives pártfogást kér *Winkler Mór*.

* **Könyvújdonságok.** Jack London: Játék az élettél 110 lej, Kosztolányi: Az aranyáskány 330, Erdős Renee: Norina 135, Szenes Béla: Husz egyfelvonásos 330, Ujhely: A szenzációs regény 130, Dumas: Margot királyné szerelmese 220, Kuprin: Salamon csillaga 180. Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

* **Brassóban** hirdetéseket, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

Dr. COSMUTZA szanatóriuma
 Cluj-Kolozsvár, Fellegvár.
 Klimatikus gyógyhely légzőszervi betegek számára. Diétás szanatórium cukorbetegék, vesébajosok, köszvényesek részére. **Vizgyógyintézet, elektromos kezelés.** Naponta hétszer étkezés, állandó orvosi felügyelet. Napi ellátás 350 lej. Orthodox konyha.

Nagy harisnyavásár
 mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya minden színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlin harisnya divat színben	lei	69
Cérna-muszlin minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT
 FÖTÉR 13
 Divatkönyvekben és költőtarokban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

PALAIS DE DANSE
 (Palace kávéház)
 Uj tagok. Uj műsor.

LILI PALMAZIAN	
Sanda Charlott	Teleky Zizi Denis
NAGY MACZA	KŐSZEGI LULU
Trilby	Farkas duo
Rositta et Mathens	Ligeti barhumorista

Belépődíj nincs!
 Tányérozás nincs!
 Meleg és hideg ételek!
 Sirocco 1538

SZINHA

Hevesi Piro wen-estélye. Négy órakor tartja a szenyosorozatának a légium disztermétal is grandiózus Mozart-Beethoweszebb műveiből. utolsó Op. 111 estája, Mozart egy és még több klasszikusok rem hangverseny iránvánul meg a közzava Hevesi Pirlátható. A hangy Lepagenál. (Föté

Or
 Prog
 Vasárnap, okt. 25
 és Ballet.
 Hétfő, okt. 26.
 rowaky brüt
 Szerda, okt. 28.
 liacci" (Ve

A szinh

Bródy Sánd bevezető előad lesz kedden este gyar irodalom e gabb tehetőségé dornak emlékeze Tanitónó, Bródy legmaradandóbb szereposztásba. györgyi István egyik leghireseb vánban. Az est avetni, hogy elő váló magyar író emlékbeszédet a közönség érde zsuftolt nézőtér Lajost. Bendes Fraskita. E közönségének is kel előbb lézsz érdeklődőket. A során szenzáció operett. A béc telmü megállap legművészibb z prenierje, szon napokon is a előadásra válth Fanni és avatta az ide Panni és a cs törtökre erre szünetben.

Peer Gyz nyének előad ház a hétfői tüzte műsorár Mag

Vasárnap d. rorat 7

Vasárnap d. erény (

Vasárnap este (Karác Ihász A Hétfő: Peer adás k zárjáb)

Kedd: Tanit emléke Lajos. bérlet

Szerda: Peer Előad ajtókat Csütörtök: 6-odsz ben. S Pértak: Fr Karác fellépé anin

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Hevesi Piroska Bach Mozart-Beethoven-estélye. November 3-án, kedden este fél 9 órakor tartja Hevesi Piroska ezidei hangversenysorozatának első estélyét az Unitárius-kollegium dísztermében. A kiváló művész az ezután is grandiózus műsort állított össze, Bach-Mozart-Beethoven itt még alig hallott leg-szebb műveiből. Ezek között van: Beethoven utolsó Op. 111-es szonátája, Bach Orgonatóccatája, Mozart egy eredeti variációja és fantáziája és még több nagyszabású, értékes darab a klasszikusok remekeiből. A rendkívül nívós hangverseny iránt máris óriási érdeklődés nyilvánul meg a közönség körében, melynek szín-jára Hevesi Piroska minden hangversenyén ott látható. A hangverseny jegyei előre válthatók Lepagenál. (Főtér.)

OPERA ROMÂNĂ.

Programul săptămănal.

Vasárnap, okt. 25. (Délután) „Cavaleria Rusticana” és Ballet.
Hétfő, okt. 26. „Carmen” (Vendég: Stanek-Dubrowaky brüni karmester)
Szerda, okt. 28. „Cavaleria Rusticana” és „Pagliacci” (Vendég: Stanek-Dubrowsky).

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Bródy Sándor-émlékünnep. Hatvany Lajos bevezető előadásával. Kegyelet-szociális ünnepe lesz kedden este a Magyar Színháznak, az új magyar irodalom egyik leghatalmasabb és leggazdagabb tehetségének, a tavaly elhunyt Bródy Sándornak emlékeztető fogja ünnepelni színházunk. A Tanítónő, Bródy Sándorok egyik legmerészebb és legmaradandóbb alkotása fog színpadunkon parádázni. A Magyar Színház neozora, Szentgyörgyi István is fél fog ezen az estén lépni egyik leghíresebb szerepében, az öreg Nagy Istvánban. Az est jelentőségét az fogja igazítani, hogy a bevezető előadás előtt Hatvany Lajos, a kiváló magyar író és esztéta fog Bródy Sándorról emlékeztetőt tartani. A keddi est iránt oly nagy a közönség érdeklődése, hogy minden bizonnyal zsúfolt nézőtér tapasztal fog a közönségen Hatvany Lajost. Bendes helyárak, rendes bérlet.

Fraskita. Egy új Lehár-operett a világvárosok közönségének is olyan ritka csemege, amely betekkel előbb lényegében tartja a színház iránti érdeklődést. A Magyar Színház jövő heti műsorán szenzáció erejével fog hatni az új Lehár-operett. A bécsi, berlini, budapesti sajtó egyetelmű megállapítása szerint a Fraskita a Lehár legművészebb zenéje. Pénteken lesz a Fraskita premierje, szombaton, vasárnap, hétfőn és a többi napokon is a Fraskitát adják. Jegyek a négy előadásra válthatók.

Fanni és a cselédkérdés. Ot telt nézőtér avatta az idei évad legvonzóbb újdonságává a Fanni és a cselédkérdés c. angol vígjátékot. Csütörtökre erre hatodszor fog színpadunkon bemutatni a nézőtérben.

Peer Gynt. Ibsen hatalmas drámai költeményének előadása olyan sikert aratott, hogy a színház a hétfői előadásán kívül még szerdára is kitézte műsorára.

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. v. fél 3-kor: Mainka táncosnő. (Sorozat 77)
Vasárnap d. u. 6-kor: Az ember, az állat és az erény (Leszállított helyárrakkal. Sorozat 79.)
Vasárnap este háromnegyed 8-kor: Nótás kapitány (Karácsonyi Ili, Neményi Lili, László Andor, Ihász Aladár. Bérletszűnet. Sorozat 80)
Hétfő: Peer Gynt (Bérletszűnet. Sorozat 81. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják).
Kedd: Tanítónő. (Ünnepi előadás Bródy Sándor emlékeztetőre. Bevezető előadást tart Hatvany Lajos, Szentgyörgyi István fellépésével. Napi bérlet 32. sz. B. Sorozatsz. 82.)
Szerda: Peer Gynt. (Ötödösz. Bérletszűnetben. Előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Sorozatsz. 83.)
Csütörtök: Fanni és a cselédkérdés. (Újdonság 6-odszor. Poor Lili fellépésével. Bérletszűnetben. Sorozatsz. 84.)
Péntek: Fraskita. (Lehár operett-újdonság előszór. Karácsonyi Ili, László Andor, Ihász Aladár fellépésével. Premier bérlet 13. sz. Sorozatsz. 85.)

Szombat d. u. 4 órakor: Vén gazember. (Harmadik ifjúsági előadás. Izen olcsó helyárrakkal. Előadó tanár: Dr. Császár Károly. Sorozatsz. 86.)

Szombat este 8-kor: Fraskita. (Operett-újdonság 2-odszor. Napi bérlet 33. sz. A. Sorozatsz. 87.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Kis hucut. (Operett-újdonság 4-edszer. Lengyel Irén fellépésével. Leszállított helyárrakkal. Sorozatsz. 88.)

Vasárnap este 8 és 3/4 kor: Fraskita. (Operett-újdonság 3-adszor. Bérletszűnetben. Sorozatsz. 89.)

Hétfő: Fraskita. (Operett-újdonság 4-edszer. Napi bérlet 34. sz. B. Sorozatsz. 90.)

A magyar színház előadásai mindegyike este 8 órakor kezdődnek.

Valódi angol szövektőlönlegességek raktáron
A. KLEPNER minden angol és francia úri szabóság, Cluj, Calea Victoriei 2 sz. (volt Eisenstädter-szűcsüzlet)

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő közpiskolai magánvizsgákra, **örömségre** vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Hölgyeim! A legújabb 300 lejtől, filc modellek

bárony újdonságok 450 lej, egyedül az

"IDEAL"

kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gólyaruházzal szemben).

Átalakít és formál 48 óra alatt.

Uj üzlet!

Magasin

Elysée

Cluj, Cal. Regele Ferdinand No 22.
(Wesselényi Miklós utca)

Női harisnyák 34 lejtől
Férfi soknik 20 lejtől

Jó minőségben, a legfinomabb kivitelig.

Gyermekharisnyák nagy választékban!

Kalaphársonyok 120 — lejtől.

Kézimunkák e cikk felhagyása miatt rendkívül olcsó árban. Csipkék métere 5 lejtől.

Tegyen próbavásárlást, hogy meggyőződjön az olcsóságról.

Kérjen mindenütt

Pierre

borotva-pengét.

A legjobb fémkerék, a legtekélyesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Kapható az összes nagyobb óras- és ékszerészüzletekben.

Vezérképviselő:

Moisi A. Mendel Fii

CRAIOVA

ÓRA

elegáns és preciz — Csak nagybani eladás

d'orsay

parfumeur

17, rue de la Paix — PARIS

ses poudres

sept Teintes

les plus adhérentes

les mieux parfumées

APRÓHIRDETÉSEK
 Az apró hirdetésnek egy sorát 10 lejtől, vastagabb betűtől 15 lejtől, legkisebb apróhirdetésnek 30 lejtől, állásajánlatoknak 30% kedvezményt adunk. **Érdemes hirdetésnek díja előre fizetendő.**

Börgyár azonnali belépésre keres mint szortírozó felsőborszakmában jártas ügyes segédet. Ajánlatokat fizetési igény és eddigi működés megjelölésével **Révész Ernő, könyvkereskedő, Targu-Mures, továbbit.**

45 éves nőlen tisztviselő román, magyar, német és héber nyelvtudással, feleségül venne oly hozzáillő lányt vagy özvegyet, kinek hozzátartozói grízszenciához juttathatják — Leveleket: „Jóban, rosszban együtt” jelíggel a kiadóba kér. 92

Zongora, piano új vagy használt kapnató Hangolást, javítást, szállítás eszközzel Triska, Str. Săguna 14 9977

BUNWALD
 Cluj, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegesiszolda és tükörgyár. Táblatüveg raktár és üvegeszési vállalat. Hibás tükörök újrafoncsorozása 100%

Eladó Langfelder gyártmányu, üzembépes, 14 colos gatter, értekezhetni Benedek, Cluj, Calea Moldor 111. 93

Román, magyar, német és héber nyelvet szóban és írásban bíró könyvelő, kereskedelmi vállalatnál állást keres, szombat megtartásával. Leveleket „Jóindulatu munkaerő” jelíggel a kiadó továbbit. 92

MARTIN PAL jun.
 Cluj, Piața Mihail Viteazul 25.
 כשר ועלכווארען פאבריק
 ערצייניג אללערלייא ועלכווארען
 פאסט-פאקעטשע ווערדען פראמפט פער נאכנאמע
 עפעקטיווארט. פריידקארטש אונד הכשר איין פערלאנגען.

Gazdák figyelmébe! HERMA-féle **dara- és lisztmalom** küldeményünk érkezett újból. Összeállítás, valamint kezelési módja igen egyszerű. Kását, darát, sőt lisztet egyaránt előállít. Hajtóereje 4 HP, benzinmotor. **Ára 40.000 lei. Részletfizetésre is!**
Megtekinthető: Lazarovitz H. Lazar cégénél, Timisoara, Str. Mercy 2. Géposztály. Telefon 16-58. Kívánságra készséggel szolgál ajánlattal, tervszellettel, valamint illusztrációval.

Elsőrendű fehéremlített varrónó ajánlunk, házhoz is elmegy. Cim: Kationa Andrásné, Str. Turkului 21

איין בחור ראבנאנטש קאנדידאט תוך ויש עם התרתי הוראה נוספת רעדינער בעוואנדערס און דער דייטשער שפראכע ווירד געוויס אין איינער פארנעמען ארטה. געמיינדע און דער טשעכיש-אונגארישער דער דער וואס וואלט אונטע בת תוך ויפן וואר, עלוונען עם כל המעלות ערנסטע אנטראגע ויז צו ריכטען אן דיע ארטיסטראציען דיעועס כללסטעס. דיע דיעועלבע ווייטערלויטעט. 69

Egy 2 számú Cassa eladó. Regele Ferdinand 141, I. em. 8.

Mérlegképes könyvelő, perfect német levelező vállal munkát órákra is nagyon olcsón Tanit nagyon olcsón תורת ומראת דומש רש"י צימ: Cluj, Calea Traian 11. sz. (v. Árpád-u.) 75

Nyomdák I
 Prima bécsi **hengeranyag** és póttanyag, kilója 160 lej.
 Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Használt csupasz vörösréz huzalt jó állapotban veszek. Rosca, Generala palota

Ügyes kifizető felvétel. Cím a kiadóhivatalban.

A biblia után

a föld kerekégén a legelterjedtebb könyv H. G. Wells Nagy Világtörténete. A negyedik millió példányt nyomják már Angliában.

WELLS Nagy Világtörténete

az első magyar kiadás ötezerhatszáz példány 2 hónap alatt előjegyzésbe kelt el ebből a rendkívüli jelentőségű könyvből,

mely egyetlen grandiózus képbe foglalja össze a világ történetét.

Az írásművészet nagyszerű használatával fokozza Wells könyve minden fejezetét. Lenyűgözően érdekes, felejthetetlen élményű. — Ez év **decemberében jelenik meg Wells Nagy Világtörténetének második kiadása.**

2200 lej bolti ár helyett előzetes rendelés esetén csak

1500 lej

Wells Nagy Világtörténetének ára.

Részletenként törlesztheti az 1500 lej előfizetési árat, aki most fizet elő Wells Nagy Világtörténetére.

Wells Nagy Világtörténete **megrendelhető** havi 500 lejes részlettörlesztésre minden könyvkereskedésben és az **Uj Kelet** könyvosztályában.

Mégis csak legjobb a késnélküli „RASOL IDEAL”

borotváló por mely az ország területén **higienia** szempontból a legjobban elismert borotváló szer, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána. — Óvakodjunk az **Mindenütt kapható.** Ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: **Reszling József fodrász Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.** Sighetul-Mara a leírt egyedüli árusítója **Glanzman Adolf** droge is, **Str. Bogdan Voda 40.**

Erdélyi Malom, Faipar és Áruforgalmi Rt. Targu-Mures, ajánlja 00, 0, 2 sz. levelesbe való és 10 sz. főzelék **árpagyöngy** fajtát, elsőrendű minőségben, legolcsóbb napi áron. Mintázott ajánlattal szívesen szolgálunk. Sürgőncím: ERMAFA. — Interurban telefon 232.

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál az
M. M. Konzervgyár, Timisoara
M. M. befőttei
M. M. jamei
M. M. gyümölcs- és vegyesizei melyek minden nagyobb csemege üzletben kaphatók.

Lloyd 3962

Gajzágó Márton
 Cluj, Str. Regina Maria No 24.
 késes, műköszörűs, műszerész, nickelőző telep.
 חלפים וונד איממער
 אים לאנער

Megérkeztek
K. Szabó Rózsika
 Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi M.-u.) 14. szám **nőikalap modellházába** az idény legszebb, eredeti párisi, bécsi **kalapujdonságai.** Nagy választék a legszebb filckalapokban. **300 leiert** minden színben kaphatók.

Megérkeztek
K. Szabó Rózsika
 Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi M.-u.) 14. szám **nőikalap modellházába** az idény legszebb, eredeti párisi, bécsi **kalapujdonságai.** Nagy választék a legszebb filckalapokban. **300 leiert** minden színben kaphatók.

Értesítőszolgálat és nyelvtanítás
 Kolozsvár, Sz. Pop. (Brassai-utca) 10.
 Telefon: Szerkesztőségbe
 és kiadóhivatalba.
 Dr. N. Sz.

Kézírtatok kizárólag értesítőszolgálatunkba kerüljenek.
 Kézírtatok árunk visszafizetésére kerülnek.

1925 október 26

Az anyák

Elmult barátságokon alapuló babérkoszorút nem könnyeztetik elpusztulását. A len anyja fiának adott a kezébe a csatába: „ez az anyaméreg” ez a nyílt megvédőjében már akik öntudatos politikájába, és ez szívükben örök minden ellen, és durva becsmérlését, akkor sem maradandósága és szeretet anyaszív érzése az anyák a szerencsés internacionalizmus is, hiszen ők a segítséghez, ahhoz maradandósága S ha a szerencsés világ anyái, egész világra rájuk. Üzletes kalmárok kezébe egész világ, a vannak, a nyomtalanok. Ott minden lehető megértésére sorúti fejét az üzlet szavával tisztírományosait. Fegyek fertőzik man üditő belében, melyet elnak egymással. Ejtő és kétségbebeletörődés és jából egyedül dalmasan kiscsés Anyaszívek tásba olvadtak hívó szavára szász, a magyar megbeszélésen azokat a szörn a férfiak gonosa kisebbségi a anyaszív parlat hivatottabb, parestben, amely talált kézfogásgeit oivassuk hogy a politikabőző pártok több reményt anyák együttes hogy kisebbsé pokollá varázshit meg. M Cantacuzino román anyák és higijünk az asszonyokban, megértő anyák a gyerme kisebbségi berri szenvedésnél a gyerme kisebbségi anmas tekintetepoklot akarn anyáknak meg gukkal és me ságot szerző